

VENÄJÄNSPANIELI UUSI JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMA VUOSILLE 2026-2030

Hyväksytty

**Suomen
Venäjänspanielikerho ry
16.11.2024**

**Suomen Spanieliliitto ry
23.11.2024**

**Suomen Kennelliitto ry
15.10.2025**

Sisällys

Sisällys

1. YHTEENVETO	2
Kuvaus rodusta ja sen käyttötarkoituksesta	2
PEVISA-ohjelma	4
Tärkeimmät suositukset jalostuskoirille	4
2. RODUN TAUSTA	4
3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA	5
Tarkoitus	6
Tavoite	6
4. RODUN NYKYTILANNE	6
4.1. Populaation rakenne ja jalostuspohja	6
Rekisteröintimäärät Suomessa	8
Tuontikoirien vuosittainen lukumäärä	9
Rodun jalostusurosten ja -narttujen ikä	9
Tietoa sukusiitoksesta	9
Rodun vuosittainen sukusiitosaste	10
Jalostuskoirien käyttömäärät	11
4.2 Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet	14
4.2.1 Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä rodun käyttötarkoituksesta	14
4.2.2 Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa	14
4.2.3 Käyttö- ja koeominaisuudet	17
4.2.4 Kotikäyttäytyminen ja lisääntyminen	18
4.2.5 Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohtista sekä niiden korjaamisesta	20
4.3. Terveys ja lisääntyminen	20
4.3.1 PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet ja viat	20
4.3.2 Muut rodun mahdolliset ja tutkitut sairaudet ja viat	27

4.3.3 Yleisimmät kuolinsyyt	31
4.3.4 Lisääntyminen	31
4.3.5 Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet	31
4.3.6 Yhteenvedo rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä	32
4.4. Ulkomuoto	32
5. YHTEENVETO AIEMMAN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA	33
6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS	33
6.1 Jalostuksen tavoitteet	33
6.2 Suositukset jalostuskoirille ja yhdistelmille	35
6.3 Rotujärjestön toimenpiteet	35
6.4 Uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin	36
6.5 Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta	38
7. LÄHTEET	39
8. LIITTEET	39

1. YHTEENVETO

Kuvaus rodusta ja sen käyttötarkoituksesta

Venäjänspanieli on jalostettu 1900-luvulla Venäjällä/Neuvostoliitossa omaksi rodukseen alkuperäisistä maahan tuoduista cockerspanieleista ja springerspanieleista. Rodun tärkein käyttötarkoitus metsästys ohjasi valintaa kohti tarkkanenäistä, pitkäraajaista, monipuolista ja kestävä, Venäjän vaihteleviin maasto-olosuhteisiin paremmin soveltuvaa spanielirotua. Rotu on tunnettu ystävällisestä, tasapainoisesta ja vilkkaasta luonteestaan sekä nopeasta ja tehokkaasta työskentelystään metsällä. Venäjänspanielit eivät ole levinneet kovin laajalle alkuperämaastaan, vaikka ne ovat Venäjän sisällä suosittu ja laajasti käytetty metsästävä rotu. Suomessa venäjänspanieli on uusi rotu, jonka suosio on kasvussa. Rodun populaatio on vielä hyvin pieni, mutta rekisteröintimäärät ovat kasvaneet hiljalleen vuodesta 2019 lähtien.

Rodun ulkomuodon tulee tukea sen käyttötarkoitusta monipuolisena käyttö- ja metsästyskoirana. Jalostuksessa tulee kiinnittää huomiota siihen, että koirat vastaavat rotumääritelmää ja ovat fyysisesti

kykeneviä suoriutumaan metsästystehtävistä. Venäjänspanieliä käytetään ylös ajavana vesi- ja maalintujen metsästyksessä: se etsii riistaa, ajaa sen lentoon tai liikkeelle ja noutaa riistan yhtä lailla vedestä kuin maastostakin. Se on kestävä, sinnikäs ja nopea löytämään myös haavakon.

Aktiivisena rotuna venäjänspanieli tarvitsee mielekästä tekemistä ja johdonmukaisen koulutuksen voidakseen hyvin. Rotu sopii moneen käyttöön, ja myös ei-metsästävä omistaja löytäne laajasta lajivalikoimasta sopivan, esimerkiksi agilityn, noseworkin tai vaikka kadonneiden etsinnän pelastuskoiratoiminnassa. Jalostuksessa tulee kiinnittää huomiota myös mahdollisiin käyttäytymishaasteisiin, kuten ääniherkkyyteen, arkuuteen, resurssiagressiivisuuteen ja sosiaalisuuden puutteisiin.

Rodun suomalainen populaatio on ollut ja on todennäköisesti tulevinakin vuosina vahvasti tuontikoirien jalostuskäytön varassa. Suomeen on tuotu koiria eniten Venäjältä ja Baltian maista. Maailmantilanne Venäjän aloitettua sodan Ukrainan kanssa vaikuttaa jalostuskäyttöön saatavien koirien määrään oleellisesti. Venäjältä ja Valko-Venäjältä ei käytännössä voida tuoda rodun edustajia Suomeen, vaikka se olisi tärkeää geneettiselle monimuotoisuudelle. Tuontikoirien saaminen muilta mahdollisilta alueilta Baltian maista, Ukrainasta tai jopa Pohjois-Amerikasta olisi keino turvata monimuotoisuutta. Populaatio on Suomessa kasvanut hitaasti, mutta johdonmukaisesti. Sukusiitosaste on onnistuttu pitämään matalana, mutta tehollisen populaation koon kasvattaminen on tärkeää rodun terveyden ja monimuotoisuuden kannalta. Geneettisen monimuotoisuuden säilyttäminen ja sukusiitosasteen hallinta ovat keskeisiä haasteita rodun kehityksessä.

Jalostuksessa tulee suosia yksilöitä, jotka ovat terveitä, hyväluonteisia ja rodunomaisia sekä fyysisesti että käyttäytymiseltään. Venäjänspanielit ovat pääosin terveitä, ja PEVISA-ohjelman mukaiset terveystarkastukset ovat keskeisiä rodun terveyden ylläpitämisessä. Jalostukseen valittavien koirien on täytettävä tietyt terveysvaatimukset, kuten lonkka- ja silmätarkastukset. Tutkitut koirat ovat saaneet lonkista A-C tuloksia ja silmäsairauksia on löydetty vain kahdelta yksilöltä. PEVISA-ohjelman mukaisten terveystarkastusten lisäksi seuraamaan myös mahdollisia muita ilmeneviä terveysongelmia.

Koska sukusiittoisuus on pienessä populaatiossa kasvava riski, suositellaan yhden yksilön jälkeläismäärän rajoittamista kahteen pentueeseen ja geneettisen monimuotoisuuden huomioimista jalostusvalinnoissa. Rodun lisääntymisominaisuudet ovat hyvät, ja tavoitteena on säilyttää rodun hyvä terveys, monipuolinen käyttökyky ja tasapainoinen luonne.

Kennelliiton hallitus hyväksyi kokouksessaan 4.4.2019 uudeksi rekisteröitäväksi roduksi venäjänspanielin. Rotu sijoittuu FCI:n roturyhmään 8, eli ylösajavat koirat ja vesikoirat.

Kennelliiton hallitus päätti, että venäjänspanielilla on PEVISA-ohjelma kaudelle 1.1.2020 – 31.12.2024. Se on sama kuin kantarodulla cockerspanielilla. Pentujen vanhemmista tulee olla ennen astutusta annettu

lonkkakuvauslausunto ja astutushetkellä voimassa oleva silmätarkastuslausunto. Lonkkaniveldysplasian raja-arvo on aste D (koskee kaikkia rotuja). Tuloksen D saanut koira pitää parittaa tuloksen A saaneen koiran kanssa. Silmätarkastuslausunto ei saa astutushetkellä olla 24 kk vanhempi.

PEVISA-ohjelma

Pentujen vanhemmista tulee olla ennen astutusta annettu lonkkakuvauslausunto ja astutushetkellä voimassa oleva silmätarkastuslausunto. Lonkkalausunnon D omaavan koiran saa parittaa vain A-lonkkaisen kanssa. Silmätarkastuslausunto on voimassa 24kk.

Tärkeimmät suositukset jalostuskoirille

- jalostukseen käytettävien koirien lonkkalausunnon raja-arvoksi suositellaan astetta C
- distichiasis ja ektooppinen cilia-lausunnon omaavaa, perustellusta syystä jalostukseen käytettäessä suositellaan, että parituskumppani on tervesilmäinen
- enimmäispentumääräksi suositellaan 14 pentua tai kaksi pentuetta
- uusintayhdistelmien tekeminen ei ole suositeltavaa

2. RODUN TAUSTA

Spanielien historia Venäjällä alkaa 1800-luvun lopulla, kun musta cockerspanieli nimeltään Dash, tuotiin Englannista Venäjälle lahjaksi Suuriruhtinas Nikolai Nikolajevitš Romanoville.

Dash esiteltiin ensimmäistä kertaa koiranäyttelyssä Pietarissa 1888. Pietariin ja Moskovaan tuotiin pian lisää cockerspanieleita sekä muita spanielirotuja. Vaikka joitakin näistä spanieleista käytettiin metsästykseseen, oli näille pienille ja tanakoille koirille vain vähän käyttöä Venäjän linnunmetsästyksessä.

1900-luvun alussa spanielien ystävät valitsivat jalostukseen pidempijalkaisia ja aktiivisempia koiria ja tästä syystä maahan tuotiin springerspanieleita. 1930-luvun lopulla Venäjällä oli jo suuri määrä spanieleita, jotka eivät sopineet minkään tunnetun spanielirodun kuvaukseen. Näitä oli enimmäkseen Leningradissa, Moskovassa, Sverdlovskissa (Jekaterinburg). Nämä koirat eivät enää olleet cockerspanieleita tai springerspanieleita, mutta eivät vielä nykyisen kaltaisia venäjänspanieleita. Rotuja oli vaikeaa säilyttää puhtaina niiden vähäisen edustuksen takia.

Metsästysolosuhteet Venäjällä asettivat omat vaatimuksensa metsästyskoirille. Tämän vuoksi ryhdyttiin kehittämään uutta spanielirotua. Venäjänspanieli eroaa muista spanieleista voimakasrakenteisempänä ja

kestävämpänä metsästyskoirana. Päämäärätietoisen kasvatustyön tuloksena kehitettiin rotu, jota nykyään kutsutaan venäjänspanieliksi.

1951 vahvistettiin venäjänspanielin ensimmäiset rotumääritelmät, jotka vastasivat neuvostoliittolaisten metsästäjien vaatimuksiin ja toiveisiin. Samana vuonna valittiin rodusta ne yksilöt, jotka parhaiten täyttivät sekä ulkoiset että metsästyksen liittyvät vaatimukset, ja näin aloitettiin rodun suunnitelmallinen jalostus.

Vuonna 1966 otettiin käyttöön venäjänspanielin uudistettu rotumääritelmä. Vuoden 1972 jälkeen venäjänspanieleita ei ole risteytetty muiden spanielirotujen kanssa. Yksilöiden ja parien valinnat on näyttely- ja kenttäkoetuloksiin perustuen, huomioiden koiran sekä positiiviset ja negatiiviset ominaisuudet. Jalostuksessa on keskitytty koiriin, joilla on todistetusti hyvät metsästyskoiran ominaisuudet. Näin rodusta on tullut täydellinen metsästyksen. Tuloksena rodunjalostustyöstä venäjänspanieleista on saatu kaunis näyttelykoira, toimiva työkoira, erinomainen metsästyskoira ja mitä ihanin koko perheen koira.

Rodun suosio Venäjällä nousi 1990-luvun alkupuolen jälkeen ja moskovalaisissa koiranäyttelyssä on nähty vuosittain 120-130 yksilöä. Venäjänspanieli on nykyään yksi maan suosituimmista metsästyskoirista irlanninsetterin ohella. Tästä huolimatta rotua ei ole juuri tavattu Venäjän ulkopuolella ennen 1990-lukua. Vuonna 2002 Yhdysvaltoihin perustettiin Venäjänspanieli-yhdistys, jotta tietämys Venäjän ulkopuolellakin kasvaisi ja ulkomaiset omistajat voisivat rekisteröidä koiransa. Suomessa tuontikoiran voi rekisteröidä tuontikoirarekisteriin, kun kaikki tarvittavat asiakirjat ovat kunnossa. Tätä kautta koiralleen saa virallisen statuksen Suomessa ja osallistumisoikeuden sellaisiin harrastuksiin mihin vain rotukoirat ovat oikeutettuja.

Vaikka FCI ei rotua vielä ole hyväksynyt, niin Suomen Kennelliitto hyväksyi rodun Suomessa 04.04.2019 viralliseksi roduksi FCI ryhmään 8 alaryhmä 2. Lisäksi, rotu hyväksytty Continental Kennel Club, Federation of International Canines, North American Kennel Club sekä Universal Kennel Club International toimesta.

Nykyään venäjänspanieleita tavataan Venäjän lisäksi ainakin Yhdysvalloissa, Kanadassa, Virossa, Liettuassa, Latviassa, Valko-Venäjällä, Ukrainassa ja Suomessa. Ensimmäiset venäjänspanielit tulivat Suomeen 2000-luvun alkupuolella. Venäjänspanieli ei ole missään maassa jakautunut erillisiin näyttö- ja käyttölinjoihin.

Kasvatustyö alkanut rodun hyväksynnän jälkeen ja ensimmäisenä syntyi Kennel Lintubongarin A pennut 2021. Myös ilman kennelnimeä on syntynyt muutamia pentueita.

3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA

Suomen Venäjänspanielikerho ry on perustettu vuonna 2011. Varsinainen toiminta alkoi vuonna 2018. 31.12.2023 yhdistyksessä oli 70 venäjänspanielia ja jäseniä 75 henkilöä. Yhdistyksessä oli sen toiminnan alkuvuosina vain 3 jäsentä, ja varsinaisen toiminnan aloittamisen myötä jäsenmäärä on kasvanut vuosina 2018-2024 yhteensä 80 henkilöjäseneseen.

Yhdistyksen asioita hoitaa hallitus, joka koostuu yhdistyksen kokouksessa valitusta puheenjohtajasta ja lisäksi 2-4 hallituksen jäsenestä. Yhdistyksellä on jalostustoimikunta. Jalostustoimikunta kerää ja jakaa tietoa rodusta, sen terveydestä, luonteesta, kannasta ja pentueista sekä tarvittaessa opastaa jalostukseen liittyvissä asioissa, lisäksi pyrkii lisäämään terveystarkastettujen koirien määrää.

Jalostustoimikunta pyrki kehittämään yhteistyötä kasvattajien ja yhdistyksen välillä.

Venäjänspanielikerho on yksi Suomen Spanieliliiton noin 20 jäsenjärjestöstä ja kuuluu sitä kautta Suomen Kennelliittoon.

Tarkoitus

Suomen Venäjänspanielikerho ry:n tarkoituksena on edistää rodun tunnettavuutta Suomessa, varsinkin kun rotu on 04.04.2019 Suomen Kennelliiton toimesta hyväksytty viralliseksi roduksi Suomeen. Tavoitteena on myös vahvistaa virallisten rekisteröityjen venäjänspanielien määrää sekä saamaan laajemman geneettisen pohjan Suomeen mm maahantuonnin ja ulkomailta tehtävien astutusten kautta.

Tavoite

Yhdistyksen tavoitteena on, että venäjänspanieleille saataisiin lisää tunnettavuutta monipuolisena ja perusterveenä rotuna. Suomen Venäjänspanielikerho pyrkii aktiivisesti tukemaan jalostustavoitteiden saavuttamista tarjoamalla koulutusta, jakamalla tietoa ja seuraamalla PEVISA-ohjelman vaikutusta rodun terveyteen. Lisäksi keskitytään jalostuspohjan laajentamiseen ja jalostukseen sopivien yhdistelmien suositteluun.

4. RODUN NYKYTILANNE

4.1. Populaation rakenne ja jalostuspohja

Venäjänspanieleiden populaatio Suomessa on vuonna 2024 arviolta noin 100 yksilöä, kun rekisteröityjä koiria on 83. Populaation koko on vielä niin pieni, että rodun monimuotoisuus voi herkästi vaarantua harkitsemattomilla jalostusvalinnoilla.

Mitä monimuotoisempi rotu on, sitä useampia erilaisia versioita sillä on olemassa samasta geenistä. Tämä mahdollistaa rodun yksilöiden geenipareihin heterotsygotiaa, joka antaa niille yleistä elinvoimaa ja suojaa monen perinnöllisen vian ja sairauden puhkeamiselta (Tehollinen populaatiokoko, Kennelliiton verkkosivut 26.3.2023). Monimuotoisuus on tärkeää myös immuunijärjestelmässä, jonka geenikirjon kapeneminen voi johtaa esimerkiksi tulehdussairauksiin, autoimmuunitauteihin ja allergioihin. Jalostus ja perinnöllinen edistymisenkin ovat mahdollisia vain, jos koirien välillä on perinnöllistä vaihtelua.

Eräs suositus jalostuseläinten minimimäärästä on 25 lisääntyvää urosta ja 50 narttua, jotka eivät ole keskenään läheistä sukua, eli joilla ei ole yhteisiä sukulaisia kolmen tai neljän sukupolven etäisyydellä (Tehollinen populaatiokoko, Kennelliiton verkkosivut 26.3.2023). Tämä vastaa tehollista kokoa 67. Nykytiedon mukaan tehollisen koon tulisi lyhyellä aikavälillä olla vähintään 100 ja pitkällä aikavälillä paljon tätä isompi, jopa tuhat yksilöä, jotta sukulaistumisesta johtuva sukusiitos ei rappeuttaisi sitä. Suurilukuinenkin koirarotu on monimuotoisuudeltaan suppea, jos vain pientä osaa rodun koirista ja sukulinjoista on käytetty jalostukseen tai jos rodussa on koiria, joilla on rodun yksilömäärään nähden liian suuret jälkeläismäärät. Tällaiset koirat levittävät haitalliset mutaatioalleelinsa vähitellen koko rotuun, jolloin jostakin yksittäisestä mutaatiosta saattaa syntyä rodulle uusi tyyppivika tai -sairaus. Vähitellen on vaikea löytää jalostukseen koiria, joilla ei tätä mutaatiota ole. Ihannetilanteessa jalostukseen käytetään koiria tasaisesti rodun kaikista sukulinjoista.

Monimuotoisuutta turvaava suositus yksittäisen koiran elinikäiselle jälkeläismäärälle on pienilukuisissa roduissa enintään 5 % laskettuna rodun neljän vuoden rekisteröintimäärästä (Tehollinen populaatiokoko, Kennelliiton verkkosivut 26.3.2023). Jos rodussa rekisteröidään neljän vuoden aikana yhteensä 1000 koiraa, ei yksittäinen koira saisi olla vanhempana useammalle kuin 20-50 koiralle. Toisen polven jälkeläisiä koiralla saisi pienilukuisissa roduissa olla korkeintaan 10 % ja suurilukuisissa 4-6 % laskettuna neljän vuoden rekisteröinneistä. Venäjänspanieleiden rekisteröintimääriin nähden tällainen suosituslaskelmia ei vielä pystytä toteuttamaan, sillä ne ovat pienempiä kuin tyyppillinen kuin pentuekoko.

Taulukko 1. Vuositolasto - rekisteröinnit. Lähde: KoiraNet-jalostustietokanta 1.4.2024.

Vuositilasto - rekisteröinnit	2024	2023	2022	2021	2020	2019
Pennut (kotimaiset)	9	16	14	9	6	6
Tuonnit	2	5	2	8	3	3
Rekisteröinnit yht.	11	21	16	17	9	9
Pentueet	2	3	2	2	1	1
Pentuekoko	4,5	5,3	7	4,5	6	6
Kasvattajat	2	3	2	2	1	1
Jalostukseen käytetyt eri urokset						
- kaikki	2	2	2	2	1	1
- kotimaiset		1				
- tuonnit	2	1	1	2	1	1
- ulkomaiset	0	0	1	0	0	0
- keskimääräinen jalostuskäytön ikä	2 v 11 kk	3 v 11 kk	5 v 7 kk	6 v 11 kk	10 v	9 v 4 kk
Jalostukseen käytetyt eri nartut						
- kaikki	2	3	2	2	1	1
- kotimaiset						
- tuonnit	2	3	2	2	1	1
- keskimääräinen jalostuskäytön ikä	2 v 8 kk	3 v 7 kk	4 v 1 kk	2 v 8 kk	1 v 8 kk	1 v
Isoisät	4	5	4	4	2	2
Isoäidit	4	5	4	4	2	2

Sukusiitosprosentti	0,35 %	0,85 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
---------------------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

Rekisteröintimäärät Suomessa

Venäjänspanielien rekisteröinti Suomeen on ollut mahdollista vuodesta 2019 alkaen. Reilun viiden vuoden aikana on rekisteröity 83 koiraa rekisteröinti määräen kasvaessa joka vuosi hieman.

Pentuja on syntynyt tarkastellulla reilun viiden vuoden (2019-2024) ajanjaksolla 60 yhteensä 11 pentueessa. Jalostukseen käytettyjä narttuja on ollut kuusi ja samoin uroksia myös. Tällöin yksittäisen koiran %-osuus kaikista jälkeläisistä kasvaa väistämättä korkeaksi, urosten kohdalla enimmillään 33 %:iin ja narttujen kohdalla jopa 37 %:iin.

Tuontikoirien vuosittainen lukumäärä

Tuontikoirat olivat kolmena ensimmäisenä vuonna merkittävä osa kannan kasvua Suomessa, mutta merkitys on vähentynyt kotimaisten pentujen määrän lisääntyessä ja tuontikoirien määrä vähetessä varsinkin vuonna 2022, jolloin Venäjä aloitti sodan Ukrainassa. Sodan seurauksena koirien tuonti Venäjältä Suomeen on estetty Kennelliiton päätöksellä.

Jalostukseen tähän mennessä käytetyt urokset ja nartut ovat lähes kaikki olleet tuontikoiria tai ulkomaisia.

Rodun jalostusurosten ja -narttujen ikä

Jalostukseen käytettyjen urosten ikä on normalisoitumassa, sillä ensimmäisinä vuosina yhden melko iäkkään koiran vaikutus oli suuri urosten keski-ikäen. Narttujen kohdalla normalisoituminen on taas tapahtunut päinvastaiseen suuntaan, kun liian nuoria narttuja ei ole enää käytetty jalostukseen.

Myös tehollinen populaatio on vielä alle 10, kun Kennelliiton verkkosivujen Tehollinen populaatiokoko -artikkelin mukaan sen tulisi olla lyhyellä aikavälillä vähintään 100. Alle 50 oleva tehollinen populaatiokoko uhkaa rodun monimuotoisuutta.

Tulevaisuudessa tulee huolehtia, että jalostuspohjaa laajennetaan ja pyritään kohti Kennelliiton monimuotoisuutta turvaavaa suositusta, joka on pieni lukuisessa rodussa yksittäisen koiran elinikäiselle jälkeläismäärälle enintään 5 % laskettuna rodun neljän vuoden rekisteröintimäärästä. Suomessa syntyneiden pentujen kasvaessa aikuisiksi pääsee todennäköisesti myös kotimaisten koirien jalostustoiminta käyntiin. Tuontikoiria tarvitaan kuitenkin edelleen geenipoolin rikastuttamiseen.

Tietoa sukusiitoksesta

Sukusiitos tarkoittaa sitä, että pentueen vanhempina käytettävät koirat ovat sukua keskenään (Sukusiitos, Kennelliiton verkkosivut 26.3.2023). Sukusiitosaste tai -prosentti on todennäköisyys sille, että satunnaisesti valitun geeniparin molemmat alleelit ovat peräisin samalta esivanhemmalta. Saman esivanhemman tietty alleeli (geeniversio) on siis tullut koiralle sekä isän että emän kautta. Tällainen geenipari on homotsygoottinen ja perimän kautta identtinen. Sukusiitos vähentää yksilön geeniparien heterotsygotiaa, mikä lisää myös haitallisten, usein resessiivisten alleelien ilmenemistä. Vika tai sairaus tulee tällöin ilmi, kun geeniparissa ei ole enää normaalia alleelia varmistamassa geenin toimintaa.

Sukusiitosaste on puolet sen vanhempien välisestä sukulaisuusasteesta, esimerkiksi puolisisarparituksessa 12,5 % ja serkusparituksessa 6,25 %. Sukusiitos vähentää heterotsygoottisten geeniparien osuutta jokaisessa sukupolvessa sukusiitosasteen verran, joten esimerkiksi puolisisarparituksessa jälkeläisten heterotsygotia vähenee 12,5 %. Myös todennäköisyys haitallisten resessiivisten ongelmien esiintuloon on puolisisarparituksessa 12,5 %.

Rodun vuosittainen sukusiitosaste

Jalostukseen Suomessa käytettyjen venäjänspanielien sukusiitosprosentti on ollut nollassa ja parin viimeisimmän tarkasteluvuoden aikana alle 1 %. Koiranet-järjestelmästä käy kuitenkin ilmi, että jalostuksessa käytetyistä koirista tiedetään esivanhemmat kokonaisuudessa 4. polveen asti. Se on vähemmän kuin monella muulla rodulla Suomessa, ja sukusiitosprosentti lasketaan aina siltä tasolta, jossa on vähintään 50 % vanhemmista tiedossa. Tämä saattaa jättää pimentoon joitain sukulinjassa aiemmin olleita sukulaisuussuhteita. On kuitenkin huomioitava, että sukusiitosaste on laskettu jalostustietojärjestelmässä puutteellisen sukupolvitiedon mukaan, joten se on aliarvio todellisesta tilanteesta.

Lisäksi on huomioitava, että vaikka tällä hetkellä sukusiitosprosentti olisi nollassa, johtaa pieni populaatiokoko tulevaisuudessa sukusiitosasteen nousuun, mikäli populaatioon ei saada geneettistä vaihtelua muualta. Käytännössä tämä tarkoittaa tuontikoirien tai ulkomaisten koirien käyttämistä jalostuksessa. Ulkomaan tuonneissa on myös huomioitava, että moni koirista tulee Baltian maista, joissa kasvattajien määrä on samalla tavalla melko rajattu kuin Suomessakin. Mikäli rodun geneettistä vaihtelua ei onnistuta turvaamaan, voi rotu ajautua tilanteeseen, jossa ainoa keino purkaa sukusiitosta olisi risteyttäminen toisen rodun kanssa.

Tulevien pentueiden kohdalla tulee olla erityisen tarkkana, sillä jalostuksessa on käytetty tähän mennessä Suomessa muutamaa sukulinjaa ja samoja yhdistelmiä. Se luo ison riskin, että pariutetaan sukulaisia

keskenään. Tutkimuksissa on todettu sukusiitoksen haittavaikutusten alkavan näkyä sukusiitosasteen ylittäessä 10 % (Sukusiitos, Kennelliiton verkkosivut 26.3.2023). Silloin todennäköisyys hedelmällisyyden ja elinvoiman heikkenemiseen kasvaa; nähdään esimerkiksi lisääntymisvaikeuksia, pentukuolleisuuden nousua, pentujen epämuodostumia, vastustuskyvyn heikkenemistä sekä tulehdusalttiutta. Ilmiötä kutsutaan sukusiitostaantumaksi. Jos sukusiitosaste kasvaa hitaasti monen sukupolven aikana, haitat ovat pienemmät kuin nopeassa sukusiitoksessa eli lähisukulaisten yhdistämisessä.

Kennelliitto suosittelee, että neljän-viiden sukupolven perusteella laskettu sukusiitosaste pysyy alle 6,25 %. Tästä on pidettävä kiinni myös venäjänspanielien kohdalla. Rotuyhdistyksen on hyvä olla kasvattajien apuna ja tukena jalostukseen sopivia yhdistelmiä mietittäessä.

Jalostuskoirien käyttömäärät

Taulukko 2. Vuosina 2019-2024 jalostukseen käytetyt urokset. Lähde: KoiraNet-jalostustietokanta 1.4.2024.

Uros	Synt. vuosi	Pentueet	Pennut yhteensä	Kumulatiivinen % pennuista	Toisessa polvessa
KUIST	2009	4	17	28 %	15
CHARLIE	2020	2	15	53 %	0
VILIVALLA HÖUP	2017	2	11	72 %	0
MAZAY	2015	1	8	85 %	9
GURU	2021	1	5	93 %	0
VILIVALLA NIKKE	2020	1	4	100 %	0

Kaksi urosta on tarvittu tuottamaan 50 % ajanjakson pennuista. Kyseiset koirat ovat isä ja poika. Tulevaisuudessa vastaavaa tilannetta tulee välttää. Toisen polven jälkeläisten lukumäärä ei ole yhdenkään uroksen kohdalla kaksinkertainen tai enemmän ensimmäisen polven jälkeläismäärään verrattuna. Tilannetta pitää kuitenkin seurata.

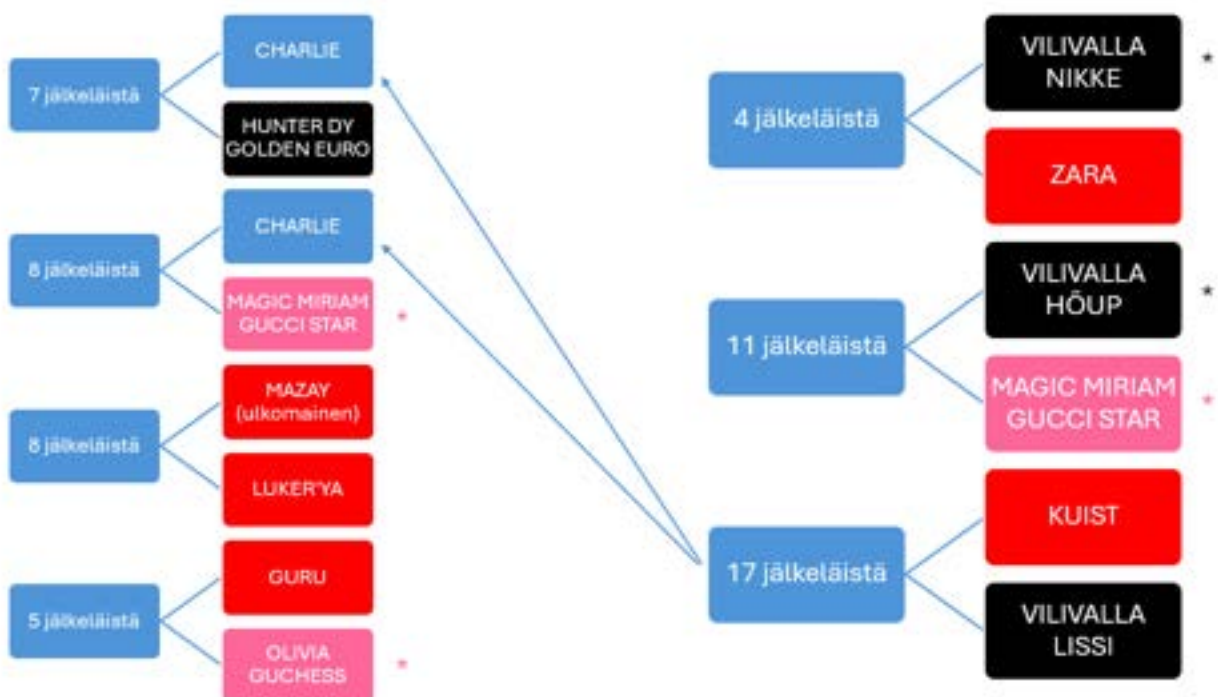
Taulukko 3. Vuosina 2019-2024 jalostukseen käytetyt nartut. Lähde: KoiraNet-jalostustietokanta 1.4.2024.

Narttu	Synt. vuosi	Pentueet	Pennut yhteensä	Toisessa polvessa
MAGIC MIRIAM GUCCI STAR	2018	3	19	0
VILIVALLA LISSI	2018	4	17	15
LUKER'YA	2017	1	8	0
HUNTER DY GOLDEN EURO	2021	1	7	0
OLIVIA GUCHESS	2020	1	5	0
ZARA	2021	1	4	0

Yhdistelmät

Suomen venäjänspanelipopulaation pohjan muodostavat ulkomailta tuodut yksilöt. Oheisessa kuvassa on kuvattu tuontikoirien muodostamia yhdistelmiä.

Kuva 1: Suomessa jalostettujen koirien yhdistelmät.

Koirien lähtömaat on merkitty eri värein: musta on Virossa tuotu koira, kirkkaan punainen on Venäjältä tuotu koira (myös yksi ulkomainen uros), pinkki on Latviasta tuotu koira ja sininen on suomalainen koira. Mustalla tähdellä merkityt ovat sisaruksia ja pinkillä tähdellä merkityt puolisisaruksia.

Jalostuskoirien keskinäinen sukulaisuus

Käytetyt jalostuskoirat eivät ole olleet keskenään lähisukulaisia, ja yhdistelmien korkein sukusiitosprosentti on 1,95 %. Oheisessa jalostuksessa käytettyjä yhdistelmiä esittelevästä kuvasta käy kuitenkin ilmi, että iso osa Suomessa syntyneistä koirista on lähtöisin yhdistelmästä Kuist ja Vilivalla Lissi, joiden jälkeläistä Charlie on käytetty kahdessa yhdistelmässä. Yhteensä 32 koirassa on jotain perimää tästä sukulinjasta. Lisäksi Vilivalla kennelistä lähtöisin olevat jalostuksessa käytetyt urokset Vilivalla Höup ja Vilivalla Nikke ovat täyssisaruksia eri pentueista, joiden perimää on 15 koirassa. Sen lisäksi Latviasta tuodut nartut Magic Miriam Gucci Star ja Olivia Guchess ovat puolisisaruksia, joiden perimää on 24 suomalaisessa koirassa. Näiden yhdistelmien ulkopuolella on syntynyt vain 8 koiraa, mikä tuo hyvin näkyviin sen, että suomalainen venäjänspanielipopulaatio tulee tulevana vuosina määrittymään vahvasti näiden tuontikoirien jälkeläisten kautta. Siksi jalostuksessa on tulevaisuudessa erittäin tärkeää nojata edelleen uusiin tuontikoiriin, jotka eivät ole sukua nykyisen populaation muodostaneille koirille.

Rodun populaatiot muissa maissa

Rodun alkuperämaa Venäjä on samalla myös sen tärkein kasvatusmaa. Ukrainan sodan vuoksi yhteydet Venäjälle ovat poikki. Venäjän jälkeen tärkeimmät tuontikoirien lähtömaat löytyvät Baltiasta. Venäjänspanieleita on Virossa yhteensä 484 yksilöä. Viimeisen viiden vuoden aikana on Virossa syntynyt pentuja 61. Latviassa on syntynyt yhdeksän pentuetta, joissa yhteensä 64 pentua. Latviaan on 1.1.2019 jälkeen tuotu vain yksi uros. Latviassa venäjänspanielit kuuluvat metsästyspohjaiseen Latvian Hunting Dogs Club yhdistykseen, ja Virossa venäjänspanieleilta puuttuu rotuyhdistys. Tuontikoirien saaminen on siis enemmän kasvattajien välistä yhteistyötä kuin rotuyhdistysten välistä.

Taulukko 4. Pentujen määrä lähimaissa (tiedossa olevat). Lähde: Paikalliset kennelliitot.

Pentujen määrä	2019	2020	2021	2022	2023	Yhteensä 2019-2023
Viro	7	18	4	6	26	61
Latvia						64

Baltian maissa tai Venäjällä koirien terveystarkastuksiin suhtaudutaan eri tavalla kuin Suomessa. Rotua

pidetään yleisesti terveenä, mutta virallisia terveystuloksia koirista ei yleensä ole saatavilla. Tuontikoiria jalostukseen käytettäessä tulisi huolehtia terveystarkastusten tekemisestä, jotta pieneen populaatioon ei pääsisi syntymään terveysongelmia. Esimerkiksi spanieleihin kuuluva hollantilaisrotu kooikerhondje kärsii geenipoolin ahtaudesta ja keskimääräinen sukusiitosaste on 33 %. Koirissa ilmenee yhä enemmän terveysongelmia, joita pyritään vähentämään roturisteytysten avulla.

Yhteenveto rodun jalostuspohjan laajuudesta

Jalostustyö on vasta alkanut Suomessa ja kanta on hyvin kapea. Jalostukseen käytettyjä narttuja ja uroksia on molempia kuusi, ja molemmissa sukupuolissa on koiria, joita on käytetty useamman pentueen tuottamiseen. Toisen polven jälkeläismäärästä saadaan tietoa vasta myöhemmin, kun pentueiden jalostuskäyttö selviää.

Tärkeimmät jalostuspohjaa kaventavat tekijät

Venäjänspanieleiden suomalaista jalostuspohjaa kaventavat erityisesti tuontikoirien saamiseen liittyvät esteet kantamaasta Venäjältä, Baltian maiden melko pieni kanta ja riski tuontikoirien sukulaisuuteen. Lisäksi kotimaista kasvatusta on vielä vähän ja jalostuskäytössä olevia koiria on niukasti. Venäjänspanieleiden suomalainen kanta on kasvussa, mutta laajenemisesta on pidettävä hyvää huolta. Kannan pienuudesta johtuen riskit monimuotoisuuden katoamiselle ja erilaisten sairauksien ilmenemiselle kasvaa.

Jälkeläismäärään perustuva PEVISA-ohjelma

Venäjänspanielilla ei ole jälkeläismäärään perustuvaa PEVISA-ohjelmaa. Jalostustavoitteina on, että enimmäispentumääräksi suositellaan 14 pentua tai kaksi pentuetta.

4.2 Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet

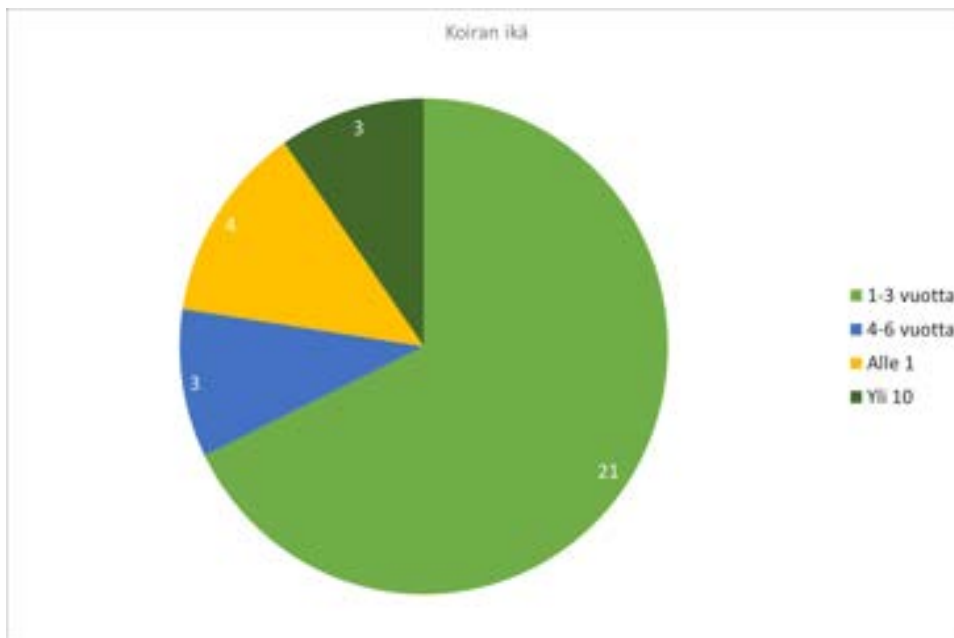
4.2.1 Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä rodun käyttötarkoituksesta

Venäjänspanieli on rotumääritelmän mukaan ystävällinen, tasapainoinen ja vilkas. Poikkeamat edellisistä luetaan virheiksi suhteessa virheen vakavuuteen ja kykyyn toimia perinteisessä käyttötarkoituksessa, kuten ylivilkkaus ja flegmaattisuus. Hylkääviä virheitä ovat vihaiisuus tai liiallinen arkuus sekä selvästi epänormaali käyttäytyminen. Venäjänspanielia käytetään ylösajavana koirana vesi- ja maalintujen metsästyksessä. Koiran tehtävä on etsiä riista, ajaa se hitaasti tai liikkeelle ja laukauksen jälkeen noutaa riista metsästäjälle tämän käskystä. Venäjänspanielilla on kaikki metsästyskoiralta vaadittavat ominaisuudet, erinomainen hajuaisti ja se on kestävä, sinnikäs ja nopea haavoittunutta riistaa etsiessään ja se noutaa sekä vedestä että maastosta.

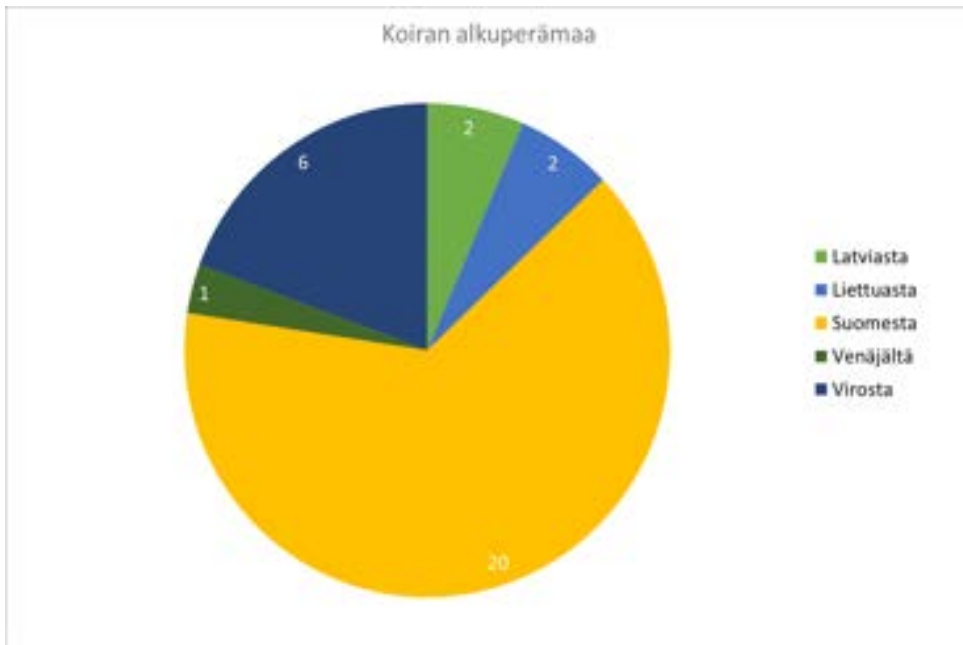

4.2.2 Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa

Venäjänspanieleilla ei ole tehty kattavasti virallisia luonnetestejä joihin koirien luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteessa voisi perustua. Suomen Venäjänspanielikerho teki syksyllä 2023 kyselyn koirien luonteesta, vastauksia kertyi 31 kappaletta. Suurin osa kyselyyn vastanneiden koirista oli nuoria, 1-3 vuotiaita ja 2/3 koirista oli kotimaisia.

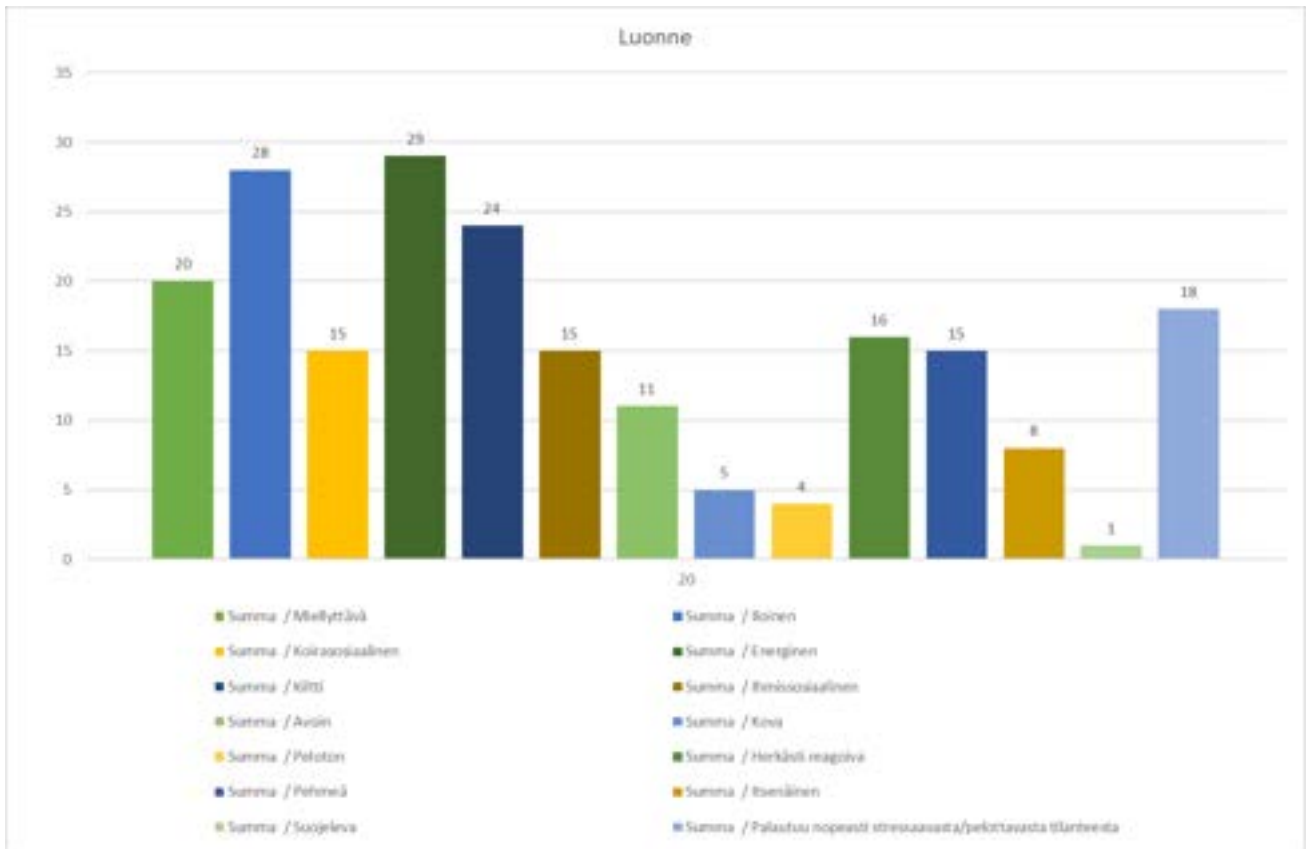

Kuva 2. Koirien ikä, Suomen Venäjänspanielikerhon luonnekysely 2023.

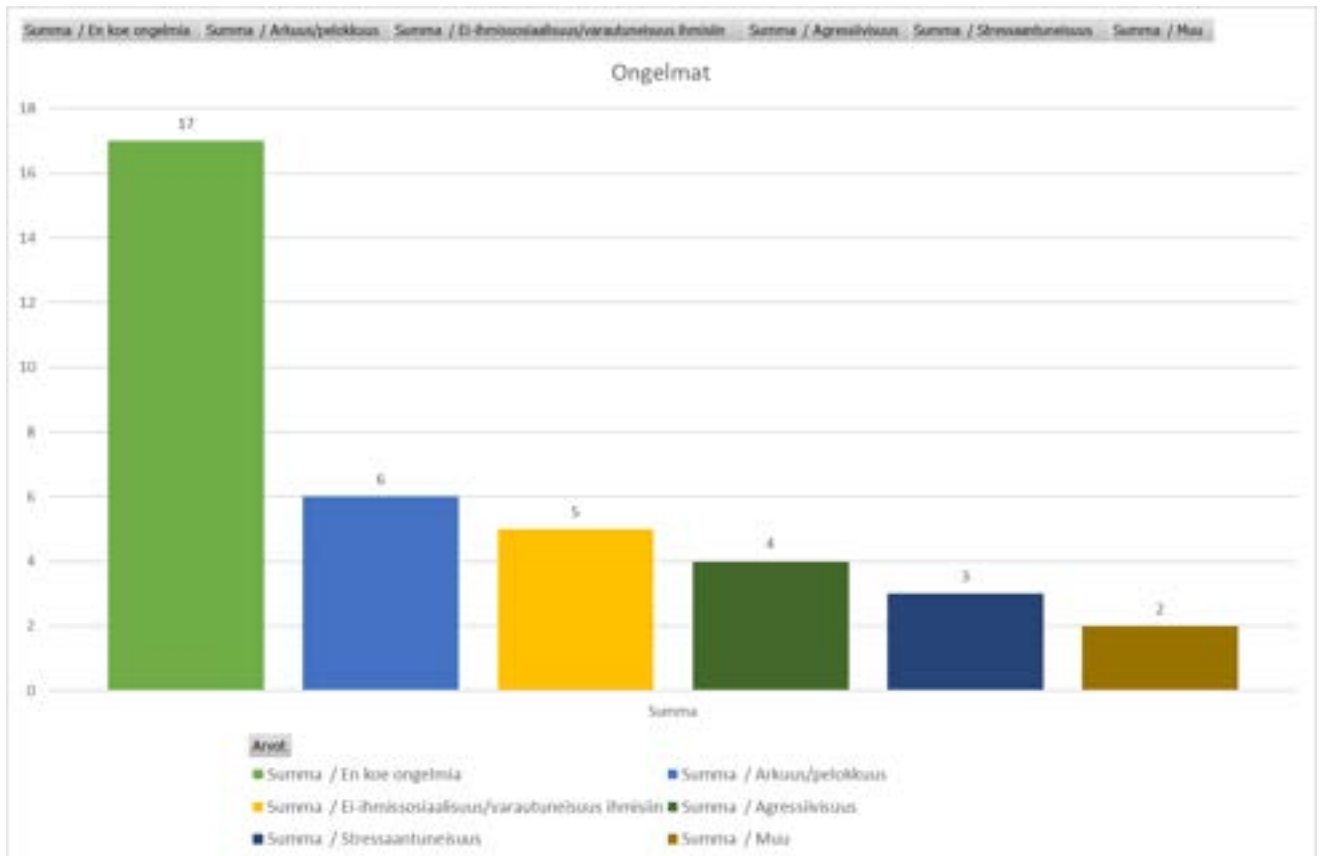
Kuva 3. Koirien alkuperä, Suomen Venäjänspanielikerhon luonnekysely 2023.

Kyselyyn vastanneiden koirat luonnehdittiin tyypillisimmin energisiksi, iloisiksi, kilteiksi, miellyttäviksi sekä nopeasti stressaavasta tai pelottavasta tilanteesta palautuviksi (kuva 4). Kyselyssä nousi esiin myös koirien pehmeys sekä että ne reagoivat herkästi eri tilanteisiin. Puolet koirista olivat myös ihmis- tai koirasosiaalisia.

Kuva 4. Koirien luonne, Suomen Venäjänspanielikerhon luonnekysely 2023.

Yli puolet vastanneista ei kokenut ongelmaa koiran käytöksessä (kuva 5). Yleisimmiksi ongelmiksi koettiin ihmisiin kohdistuva ei-sosiaalisuus, aggressiivisuus sekä arkuus, pelokkuus ja stressaantuneisuus. Noin 2/3 vastaajista ilmoitti, että koiralla ei ole ollut ongelmia yksinolon kanssa.

Kuva 5. Koirien luonteeseen liittyvät ongelmat, Suomen Venäjänspanielikerhon luonnekysely 2023.

Näyttelyissä suurin osa on saanut kiitosta miellyttävästä käyttäytymisestä sekä iloisuudesta. Näyttelyarvosteluihin on kirjattu myös maininta kehätottumuksen puutteesta tai että koira saisi esiintyä vapaammin. Rodulle on kirjattu myös ”ei voida arvostella (EVA)”, syinä tuomarin väistäminen sekä tuomarille muriseminen.

4.2.3 Käyttö- ja koeominaisuudet

Venäjänspanieli on ylösajava sekä noutava lintukoira. Rotua on jalostettu metsästyskäyttöön, erityisesti lintumetsälle mutta on myös käytetty esimerkiksi villisian metsästyksen. Työ vaatii koiralta periksiantamattomuutta, yhteistyökykyä ohjaajansa kanssa, miellyttämisen halua sekä intoa tehdä työtä.

Venäjänspanieliä käytetään aktiivisesti Suomessa sekä muissa maissa metsästykseseen. Metsästysvietin voimakkuus vaihtelee yksilöiden välillä.

Venäjänspanieli on aktiivinen rotu, joka kaipaa jotain työtä ollakseen tyytyväinen kotikoira. Rodunomaisia käyttäytymistarpeita saa täytettyä käyttämällä koiraa metsästykseseen, mejään, noseworkiin sekä muuhun nenätyöskentelyyn.

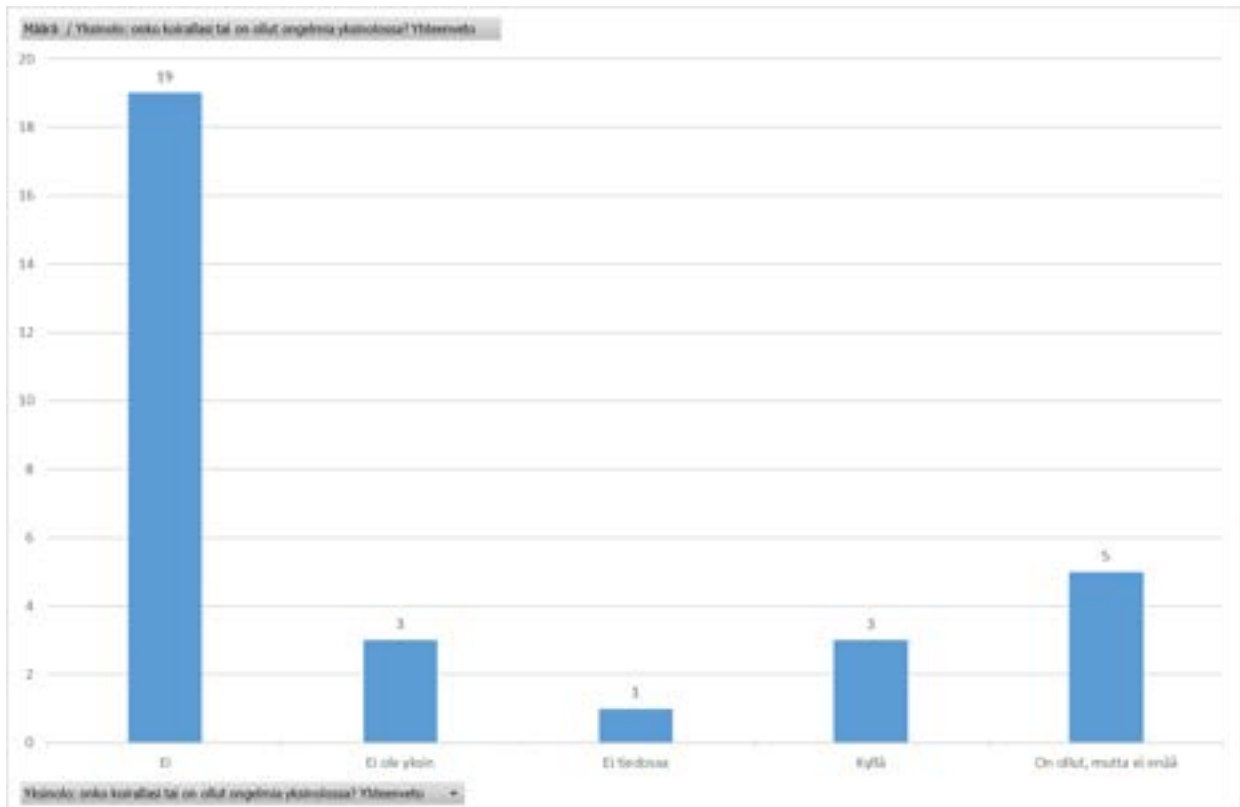
Taulukko 5. Kokeisiin osallistuneet, Lähde: KoiraNet-jalostustietokanta 1.4.2024.

Koemuoto/tuloksia per vuosi	2024	2023	2022	2021	2020
Agility	4	4	-	-	-
Metsästyskoirien jäljestämiskoe	-	2	3	7	-
Rallytoko	-	5	-	-	-
Spanielien metsästyskokeen vesityö	-	1	2	-	-
Spanielien taipumuskoe	-	-	-	1	-
Vahingoittuneen hirvieläimen jäljestyskoe	-	1	1	1	-

4.2.4 Kotikäyttäytyminen ja lisääntyminen

Yksinolo

Suurin osa kyselyyn vastanneiden koirien omistajat eivät kokeneet yksinolon kanssa olevan ongelmia (kuva 6). Viisi vastaajaa ilmoitti ongelmia olleen aiemmin, mutta ei enää, vain kolme raportoi yksinolon ongelmista.

Kuva 6. Yksinolon ongelmat, Suomen Venäjänspanielikerhon luonnekysely 2023.

Lisääntymiskäyttäytyminen

Narttujen juoksujen välit ovat tasaiset eli noin 7 kuukautta. Imettämisaika 5-7 viikkoa, joista kolme ensimmäistä täys imettämistä. Astumiset sujuvat luonnollisesti eikä tarvetta ihmisen puuttua tapahtumaan. Emot ovat hyviä hoivaamaan pentujaan.

Sosiaalinen käyttäytyminen

Kyselyssä suurimmalla osalla oli ihmis- ja koirasosiaalisia venäjänspanieleita (kuva 4). Ilmi tuli kumminkin jonkin verran koiria, jotka eivät halunneet vieraiden ihmisten koskea itseään tai että tämä on vaatinut paljon työstä koiran kanssa. Ulkoilutilanteissa koirissa löytyi jonkin verran remmirähiä. Myös resurssiaggressio oli pienessä populaatiossa nostettu esille.

Pelot

Koirilla esiintyi jonkin verran ääniherkkyyttä, pelkoja kovista äänistä. Tyypillisin ongelma käyttäytymisessä oli arkuus/pelokkuus (6 vastaajaa). Muutamat vastaajat raportoivat myös stressaantuneisuudesta.

Koirilla ei ole vielä havaittu sellaisia rakenteellisia tai terveydellisiä seikkoja, jotka voisivat vaikuttaa koiran käyttäytymiseen. Myöskään ikääntyneitä koiria ei ole vielä niin paljon, että dementiasta tai muista ikääntyneiden koirien käytöshäiriöitä olisi havaittavissa. Tilannetta seurataan tulevilla terveystarkastuksissa.

4.2.5 Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohdista sekä niiden korjaamisesta

Yleisesti venäjänspanieli on iloinen ja energinen koira mutta myös ongelmia nousi esille. Ääniherkkyys on vahvasti periytyvä ominaisuus, joten kasvattajien kannattaa tähän kiinnittää huomiota. Arkuus, resurssiaggressiivisuus sekä ihmissosiaalisuuden puute koettiin ongelmiksi, joihin jalostuksen myötä voidaan vaikuttaa. Pienen populaatiokoon ja jalostukseen käytettävien koirien vähyyden vuoksi on tasapainoiltava ongelmakohtien korjaamisen ja muiden jalostuksessa arvostettavien seikkojen kesken.

4.3. Terveys ja lisääntyminen

4.3.1 PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet ja viat

PEVISA-ohjelma kaudelle 1.1.2020 – 31.12.2024 ja sille on haettu jatkoa vuosi eteenpäin. PEVISA on sama kuin kantarodulla cockerspanielilla ja siinä seurataan sekä lonkkanivelien että silmien terveyttä. Pentujen vanhemmista tulee olla ennen astutusta annettu lonkkakuvauslausunto ja astutushetkellä voimassa oleva silmätarkastuslausunto. Lonkkaniveldysplasian raja-arvo on aste D (koskee kaikkia rotuja). Tuloksen D saanut koira pitää parittaa tuloksen A saaneen koiran kanssa. Silmätarkastuslausunto ei saa astutushetkellä olla 24 kk vanhempi.

Lonkkanivelen kasvuhäiriö

Teksti: ELT Anu Lappalainen, päivitetty 25.5.2023

Lonkkanivelen kasvuhäiriö eli ”lonkkavika”, (engl. hip dysplasia, HD) on koirien yleisin luuston ja nivelten kasvuhäiriö. Se voidaan määritellä perinnölliseksi lonkkanivelen löysyydeksi. Lonkat ovat syntymähetkellä silmämääräisesti normaali, mutta muutokset alkavat jo pennun ensimmäisten elinvuokojen aikana.

Löysyys johtaa reisiluun pään ja lonkkamaljan riittämättömään kontaktiin. Alueelle kohdistuu epänormaalin suuri paine, joka on sitä suurempi mitä pienempi kontaktialue on. Tämä voi johtaa mikromurtumiin ja lonkkamaljan mataloitumiseen. Noin vuoden iässä lantion luutumisen on täydellistä ja yleensä kipukin helpottaa tässä iässä.

Lonkkanivelen kasvuhäiriö johtaa usein nivelrikkoon. Nivelrikon kehittymisen aikatauluun ja tyyppiin

vaikuttavat rotukohtaiset ja yksilölliset erot. Lonkkanivelen kasvuhäiriön perimmäistä syytä ei tiedetä, mutta se periytyy kvantitatiivisesti eli siihen vaikuttaa useita eri geenejä. Myös ympäristöllä on vaikutusta lonkkavian ilmenemiseen ja vaikeusasteeseen.

Lonkkanivelen kasvuhäiriötä tavataan lähes kaikilla roduilla, mutta sen yleisyys vaihtelee roduittain. Oireet voidaan huomata pentuna 3-12 kuukauden iässä, jolloin kipu johtuu löysyyden aiheuttamasta nivelkapselin tulehduksesta tai luukalvon hermojen jännityksestä ja repeämisestä. Nuorilla koirilla oireina voivat olla takajalkojen ontuminen, ”pupuhypely”, ylösnousuvaikkeudet levon jälkeen, liikkumishaluttomuus ja nakshteleva ääni kävellessä. Oireet voivat alkaa äkillisesti ja omistaja voi liittää ne johonkin tapaturmaan. Oireet voivat vähentyä selvästi tai loppua kokonaan jopa useiksi vuosiksi, kun nivelen ympärille muodostuva sidekudos vähentää nivelen löysyyttä.

Toinen oireilevien koirien ryhmä on aikuiset koirat, joiden oireiden syynä on nivelrikko. Vanhemmilla nivelrikkoisilla koirilla oireet voivat olla epämääräisiä ja oireilu laitetaankin usein vanhenemisen piikkiin. Tyypillisiä oireita ovat takajalkojen ontuminen ja jäykkyys liikkeessä. Lonkkavikainen koira yrittää viedä painoa pois takaosalta, mikä ilmenee kävellessä selkälinjan aaltoiluna ja lantion kiertymisinä. Tämä johtaa myös takaosan lihaskatoon ja etupään lihasten voimistumiseen.

Lonkkanivelen kasvuhäiriön ja siitä johtuvan nivelrikon hoidossa on ruokinnalla keskeinen merkitys. Ylipaino pahentaa oireita ja pelkkä painon pudotus voi helpottaa koiran oloa. Tulehduskipulääkkeitä ja pistoksena tai suun kautta annettavia nivelnesteen ja nivelruston koostumusta parantavia aineita käytetään yleisesti. Sopiva liikunta pitää lihaksiston kunnossa ja nivelet liikkuvina. Kirurgisesti hoidettua koiraa ei saa käyttää jalostukseen ja se tulisi siirtää jalostuskieltoon.

Lonkkavian vastustamisohjelma perustuu lonkkien röntgenkuvaukseen. Lonkkanivelen kasvuhäiriön periytyvyys on kohtuullinen. Ilmiasuunkin perustuva jalostusvalinta johtaa tuloksiin, jos valinta on systemaattista eikä lonkkavikaisia koiria käytetä. [Lue lisää rotujen edistymisestä lonkkavian vastustamisessa.](#)

Suomessa käytetään FCI:n vahvistamaa kansainvälistä lonkkaniveldysplasian arvosteluasteikkoa:

A	Ei muutoksia
B	Lähes normaali / rajatapaus
C	Lievä dysplasia
D	Kohtalainen (keskivaikea) dysplasia

E	Vaikea dysplasia
---	------------------

Tarkemmat määritelmät ja arvostelukriteerit löydät alla olevasta tiedostosta (englanniksi).

Lue lisää: [FCI:n ohje lonkkavian vastustamisesta](#)

Tuonti- ja ulkomaisten koirien lonkkalausunnot

Viralliset, FCI:n kuvausohjeen mukaiset lausunnot hyväksytään kaikista koirista. Lausunnosta tulee aina käydä ilmi, että koira on ollut tunnistusmerkitty kuvaushetkellä.

Tuonti- ja ulkomaisille koirille hyväksytään FCI:n kuvausohjeen mukaisten lausuntojen lisäksi myös OFA-, BVA- ja PennHip-lausuntoja, jos voidaan osoittaa, että koira on kuvaushetkellä ollut tunnistusmerkitty.

Lausunnot hyväksytään [rotukohtaisen PEVISA-ohjelman](#) mahdollisen raja-arvon puitteissa. OFA:n preliminary-lausunnot hyväksytään, jos koira on kuvaushetkellä täyttänyt 12 kuukautta.

Ulkomaisten lonkkalausuntojen vastaavuus ja hyväksyminen			
FCI	OFA	BVA, vain huonoimman lonkan pisteet huomioidaan	PennHip
A	Excellent	max 3 pistettä	max 0,3
B	Good/Fair	max 6 pistettä	0,31- 0,4
C	Borderline	max 12 pistettä	0,41- 0,5

Lonkkaniveltilasto

Lonkkaniveliä tutkitaan venäjänspanieleilla PEVISAn mukaisesti. Tutkituissa koirissa lonkkien terveys on hyvällä tasolla, D- tai E-tuloksen saaneita ei ollut tutkituissa yhtään.

Taulukko 6. Venäjänspanielin lonkkakuvauslausunnot 2017-2023 syntyneistä.

Vuosi	Syntyneitä	Tutkittu %	A	B	C	D	E	Yhteensä
2017	2	100	1	1	0	0	0	2
2018	2	100	0	1	1	0	0	2
2019	7	14	0	1	0	0	0	1
2020	14	29	2	0	2	0	0	4

2021	20	60	6	3	3	0	0	12
2022	10	60	2	3	1	0	0	6
2023	24	0	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	79	34%	(41%) 11	(33%) 9	(26%) 7	(0%) 0	(0%) 0	27

Silmäsairaudet

Teksti: www.kennelliitto.fi/perinnolliset-sairaudet; Sari Jalomäki, Elina Pietilä ja Päivi Vanhapelto, 2016

Silmäsairauden oletetaan olevan perinnöllinen, jos sitä rodun kansallisissa tai kansainvälisissä tietokannoissa esiintyy paljon (>1 % tutkituista tai vähintään 5 yksilöä 5 vuodessa tai yli 50 sairasta yksilöä ylipäätään), jos sitä esiintyy rodussa enemmän kuin muissa roduissa, esiintyvyys rodun sisällä kaiken kaikkiaan lisääntyy tai on suurempaa sukulaiskoirissa, muutosten ilmenemisikä ja eteneminen on samanlaista kaikilla sairastuneilla ja/tai on samankaltaista kuin samassa sairaudessa jossain toisessa rodussa.

Ylimääräiset ripset

Ylimääräisten ripsien (distichiasis ja ektooppinen cilia) karvatuppi sijaitsee luomirauhasessa tai sen vieressä. Distichiasiksessa, joka on näistä lievempi, karva kasvaa ulos luomen vapaasta reunasta. Oireet riippuvat karvan paksuudesta ja kasvusuunnasta. Ohuet, ulospäin suuntautuvat karvat aiheuttavat tuskin lainkaan oireita, paksummat ja silmän pintaan osuvat karvat sitä vastoin voivat aiheuttaa eriasteisia ärsytysoireita: lievää vuotamista ja räpyttelyä tai voimakkaampia kipuoireita ja jopa sarveiskalvovaurioita. Ripsiä voi irrota ja kasvaa takaisin karvan vaihtumisen yhteydessä.

Ektooppinen cilia kasvaa luomen sisäpinnan sidekalvon läpi ja aiheuttaa lähes aina voimakkaat kipuoireet (siristys, hankaaminen ja vetistys) ja sarveiskalvovaurioita.

Ylimääräisten ripsien merkitys koiralle on usein melko vähäinen, jolloin koiria voi perustellusta syystä käyttää jalostukseen, mutta mieluiten terveen kumppanin kanssa. Vakavia tapauksia (ektooppinen cilia ja selkeitä oireita aiheuttavat distichiat) ei kuitenkaan pidä käyttää jalostukseen. Jalostuskäyttöä ei suositella yksilöille, joilla on ruksattu myös kohta vakava. Löydös luokitellaan vakavaksi, jos luomen reunasta kasvavia ylimääräisiä ripsiä (distichias) on paljon ja/tai havaitaan merkkejä niiden aiheuttamasta ärsytyksestä.

Luomien virheasennot

Luomien sisään- ja uloskiertymät, liian suuret luomiraot sekä naaman ja luomien karvojen osuminen silmiin johtuu yleensä pään rakenteiden muodoista. Lyhyt kuono, matala silmäkuoppa, pitkä kapea kuono, syvä silmäkuoppa suhteessa liian suureen tai liian pieneen silmämunaan sekä naaman alueen ihon liian runsas karvoitus tai poimuisuus altistavat silmän eriasteisille vaurioille.

Entropion eli luomen sisäänkiertymä

Entropion on tavallisimmin alaluomessa esiintyvä virheasento, jolloin luomi kiertyy sisäänpäin aiheuttaen silmän pinnan ärtymistä luomen karvojen / ihon osuessa silmän pintaan. Tyypillinen oire on silmän kyynelehtiminen roskan tunteen takia.

Entropion voi myös liittyä liian suureen luomirakoon (makroblepharon), jolloin alaluomi rullaa sisäänpäin tyypillisesti korvanpuoleisesta osasta. Lisäksi pään ihon runsas poimuisuus aiheuttaa luomien sisäänkiertymää. Pahimmillaan kiertymä aiheuttaa silmän sarveiskalvon haavautumista ja siten voimakasta kipua. Oireina ovat tällöin kyynelehtimisen lisäksi silmän punoitus ja siristely. Lievimmillään entropion ei aiheuta näkyviä oireita.

Trichiasis eli luomen / naaman karvojen osuminen silmään ja entropion todetaan hyvin usein yhtä aikaa.

Lieviä tapauksia voi käyttää jalostukseen, mutta parituskumppaniksi tulee valita vaivan suhteen mahdollisimman terve yksilö. Vakavia tapauksia (kirurgista hoitoa vaativat tai näkökyvyltään heikentyneet) ei saa käyttää jalostukseen lainkaan.

Ektropion, makroblepharon

Luomen uloskiertymä (ektropion) ja liian suuri luomirako (makroblepharon) ovat melko tavallisia löydöksiä erityisesti suurilla koiraroduilla. Pahimmillaan luomiraot ovat niin suuret, että ala- ja yläluomi ovat keskeltä uloskiertyvät ja reunoilta sisäänkiertyvät. Tällöin luomien rakenne muistuttaa timanttia ja siitä käytetäänkin **diamond eye** -nimitystä.

Pään suuri koko, ”numeroa liian suuri iho”, isohko silmäkuoppa ja siihen suhteessa liian pieni silmämuna aiheuttavat epäsuhtan, jolloin silmäluomen reunat eivät enää asetu sievästi silmää vasten, eivätkä siten toimi normaalisti. Nenänpuoleinen kulma voi olla poikkeuksellisen avoin pitkäkuonoisilla koiraroduilla, jolloin siihen kertyy runsaasti eritteitä. Esiin pilkottavien luomien sisäpintojen ja silmämunan sidekalvot ovat alttiita vedolle, pölylle ja UV säteilylle ja toistuvat sidekalvon tulehdukset ovat tyypillisiä. Kyynelen levittyminen voi olla puutteellista ja siten sarveiskalvojen pinnat voivat ahavoitua ja tulehtua. Vanhemmiten ihon elastisuuden muuttuessa luomet alkavat roikkua usein entistä pahemmin. Tavallisimmin alaluomi on osin irti silmän pinnasta ja uloskiertävä (ektropion), mutta myös yläluomi voi alkaa roikkua silmän päällä, aiheuttaen ongelmia näkökyvylle.

Makroblepharonia voi esiintyä myös kääpiöroduilla. Näillä roduilla on usein suhteessa liian matala silmäkuoppa ja liian suuri silmämuna. Tällaisella potilaalla ilme on lepotilassakin ”pelästynyt tai mulkoileva” johtuen valkean kovakalvon (”valkuaisen”) näkymisestä kauttaaltaan silmän reunoilla. Luomien sulkeminen voi olla puutteellista ja sarveiskalvon vauriot tyypillisiä.

Samoin kuin entropion / trichiasis -koiria, lieviä ektropion / makroblepharon -diagnoosin saaneita koiria voi käyttää jalostukseen, mutta parituskumppaniksi on valittava em. vaivan suhteen terve yksilö. Vakavia tapauksia ei pidä käyttää jalostukseen lainkaan.

PPM

PPM (persistent pupillary membranes) ovat synnynnäisiä sikiöaikaisten verisuonten ja kalvojen jäänteitä iiriksessä eli värikalvossa. Tavallisimmin jäänteet ovat harmittomia lankamaisia rihmoja värikalvon pinnalla (iris-iris PPM). Osaa iris-iris PPM -rihmoista voi olla vaikea havaita mustuaisen eli pupillin laajentamisen jälkeen, koska ne "piiloutuvat" värikalvon poimuihin.

Vakavissa tapauksissa (iris-linssi PPM, iris-kornea PPM) jäänteet kiinnittyvät linssin etupinnalle ja/tai sarveiskalvon sisäpinnalle, jolloin ne voivat vaikuttaa pupillin toimintaan ja näkökykyyn.

Lieviä tapauksia (iris-iris PPM) voi käyttää jalostukseen. Vakavia tapauksia (linssin etupinnan/sarveiskalvon sisäpinnan muutoksia) ei pidä käyttää jalostukseen.

Harmaakaihi eli katarakta

Perinnöllinen harmaakaihi samentaa silmän linssin osittain tai kokonaan. Useimpien muotojen periytymismallia ei vielä tiedetä. Sairauden alkamisikä vaihtelee suuresti. Perinnöllinen kaihi on yleensä molemminpuolinen ja johtaa sokeuteen, jos linssien samentuminen on täydellinen. Jos kaihisamentuma jää hyvin pieneksi, sillä ei ole vaikutusta koiran näkökykyyn. Edennyt kaihi aiheuttaa silmän sisäistä suonikalvontulehdusta ja siten voi aiheuttaa kipua.

Katarakta eli kaihi voi olla perinnöllinen tai ei-perinnöllinen, synnynnäinen tai hankittu. Syntymän ja 8 viikon iän välillä todetut kataraktat ovat synnynnäisiä. Esimerkkinä hankitusta kataraktasta on sokeritautiin liittyvä, usein hyvin nopeasti täydelliseksi kaihiksi kehittyvä diabeettinen katarakta.

Muita esimerkkejä hankitusta kaihista ovat esimerkiksi vanhuuden kaihi ja PRA:han liittyvä toissijainen kaihi. Ns. nukleaariskleroosi (ei luokitella kaihiksi) on normaaliin ikääntymiseen liittyvä muutos, jossa linssin ydin tiivistyessään muuttuu 'opaalinharmaaksi'. Muutoksella ei ole merkittävää vaikutusta näkökykyyn.

Perinnöllinen kaihi -diagnoosin saanutta koiraa ei saa käyttää jalostukseen. Poikkeuksena ovat perinnölliseksi todetut ja oletetut "muut vähämerkitykselliset linssin kaihimuutokset" (mm. sileäkarvaisen noutajan etu Y-sauman pistemäiset kaihimuutokset), joita saa käyttää jalostukseen terveen kumppanin kanssa.

PRA, etenevä verkkokalvon surkastuma

PRA (progressiivinen retina atrofia) tuhoaa silmän valoa aistivia soluja. Kyseessä on ryhmä sairauksia, jotka ovat eri geenien aiheuttamia.

PRA:ta on montaa tyyppiä, eri rotujen PRA:t ovat erilaisia ja jopa samassa rodussa voi olla useita eri muotoja. PRA voi esiintyä millä tahansa rodulla. Yleisin periytymismekanismi on autosomaalinen resessiivinen.

Kliinisten oireiden ilmenemiskä ja eteneminen vaihtelevat liittyen PRA-muodon syntymekanismiin. Hyvin nuorella koiralla esiintyvä PRA:n muoto liittyy epänormaaliin näköhermosolujen kehitykseen. Myöhemmällä iällä alkavassa PRA:ssa sen sijaan näköhermosolut kehittyvät normaalisti, mutta alkavat rappeutua.

Useimmissa PRA:n muodoissa koira muuttuu ensin hämärässä epävarmaksi ja pelokkaaksi. Tämä johtuu hämäränäössä tärkeiden verkkokalvon sauvasolujen surkastumisesta. Myöhemmin koira sokeutuu kokonaan verkkokalvon tappisolujenkin surkastuessa. Silmäterä on laaja ja silmänpohjan lisääntynyt heijaste näkyy erityisen selvästi valon kohdistuessa laajentuneeseen pupilliin. PRA:han ei ole hoitoa, mutta tutussa ympäristössä sokea koira voi pärjätä erittäin hyvin.

PRA-sairasta koira ei saa käyttää jalostukseen.

Tutkituilla koirilla kahdella on todettu perinnöllisiä silmäsairauksia liittyen ylimääräisiin ripsiin: Distichiasis, silmämuutos lievä ja Distichiasis/ektooppinen cilia. Jos koiralla on silmätutkimuksessa todettu ylimääräisiä ripsiä, josta ei ole merkittävää haittaa, jalostukseen käytettäessä sen parituskumppanilla ei tulisi olla samaa vikaa. Vakavia tapauksia ei käytetä jalostukseen.

Silmätutkimustilasto

Venäjänspanieleiden yleisimpiä perinnöllisiä silmäsairauksia seurataan PEVISAn mukaisesti. Vuosittain tutkituista koirista joko kaikki selkeästi suurin osa on ollut terveitä.

Taulukko 7. Venäjänspanielin silmätutkimuslausunnot 2017-2023 syntyneistä.

Vuosi	Syntyneitä	Tutkittu	Tutkittu %	Terveitä	Terveitä %
2017	2	2	100	2	100
2018	2	2	100	2	100
2019	7	1	14	1	100
2020	14	4	29	3	75
2021	20	7	35	6	86
2022	10	6	60	6	100

2023	24	0	0	0	0
------	----	---	---	---	---

Taulukko 8. Venäjänspaneleiden silmäsairaudet silmätutkimuslausunnoissa.

Diagnoosi	Esiintymiä
Distichiasis, todettu	1
Distichiasis/Ektooppinen cilia, todettu	1
Ei todettu perinnöllisiä silmäsairauksia	20
Silmäsairausten vakavuus, lievä	1

4.3.2 Muut rodun mahdolliset ja tutkitut sairaudet ja viat

Rodulla ei ole tiedossa merkittäviä ja yleisesti esiintyviä sairauksia ja vikoja. Rodun PEVISA-ohjelman mukaisesti jatkossakin seurataan silmien ja lonkkien terveyttä. Lonkkakuvausten yhteydessä aktiiviharrastuskoirien kyynärnivelten terveyttä on myös jonkin verran tutkittu, ja ongelmia ei ole havaittu. Venäjänspaneleiden pitkät korvat voivat altistaa korvatulehduksille.

Kyynärnivelen kasvuhäiriöt

Teksti: www.kennelliitto.fi/kasvatus- ja terveys/ ELT Lappalainen A.

Kyynärnivelen kasvuhäiriön (elbow dysplasia) eri muotoja ovat varisliisäkkeen (processus coronoideus) sisemmän osan sairaus, olkaluun nivelnastan (condylus humeralis) sisemmän osan osteokondroosi ja kiinnittymätön kyynärpään uloke (processus anconaeus). Kyynärnivelen inkongruenssia (nivelpintojen epäyhdenmukaisuutta) pidetään tärkeänä syynä kaikkiin edellä mainittuihin kasvuhäiriöihin ja myös se lasketaan kyynärnivelen kasvuhäiriöksi.

Kyynärnivelen kasvuhäiriön tyyppi vaihtelee eri roduilla, mikä viittaa siihen, että aiheuttajina ovat eri geenit. Kyynärnivelen kasvuhäiriö on yleisempää uroksilla todennäköisesti urosten suuremman painon ja mahdollisesti myös hormonaalisten tekijöiden takia. Nykykäsityksen mukaan perinnöllisillä tekijöillä on suurin osuus kyynärnivelen kasvuhäiriön synnyssä, mutta ympäristötekijöillä on osuutensa sen ilmenemisessä.

Kaikissa kyynärnivelen kasvuhäiriöissä oireet alkavat keskimäärin 4 – 7 kuukauden iässä. Tyypillinen oire on ontuminen, joka voi pahentua rasituksessa tai olla voimakkainta levon jälkeen. Ontuminen voi olla jatkuvaa

tai ajoittaista. Omistajan voi olla vaikea havaita koiran ontumista, jos kasvuhäiriö on molemminpuolinen. Toisinaan kasvuhäiriö on molemmissa kyynärnivelissä, vaikka koira ontuu vain toista jalkaa.

Kyynärnivelen kasvuhäiriöiden seurauksena on ainakin hoitamattomana yleensä nivelrikko. Kyynärnivelen nivelrikko invalidisoi koiraa yleensä pahemmin kuin esim. lonkkien nivelrikko, koska koiran painosta noin 60 % on etuosalla. Nivelrikon hoidossa tärkeitä ovat painon pudotus, liikunnan rajoitus ja tarvittaessa käytetään myös tulehduskipulääkkeitä.

Suomessa käytetään IEWG:n kansainvälistä arvosteluasteikkoa.

0	Ei muutoksia.	Normaali kyynärnivel.
1	Lievät muutokset.	Lievät nivelrikkomuutokset (artroosi) yleensä ensiksi kyynärpään ulokkeen (processus anconaeus) yläpinnassa (2 mm vahvuuteen saakka) ja/tai lieveästi lisääntyntä luun tiiviyyttä varislisäkkeen (processus coroneidu) kantaosassa.
2	Kohtalaiset muutokset.	Edellä mainittuja muutoksia 5 mm saakka ja/tai selkeästi lisääntyntä luun tiiviyyttä varislisäkkeen kantaosassa ja/tai muita kyynärniveldysplasiaan (kiinnittymätön kyynärpään uloke, sisemmän varislisäkkeen sairaus, osteokondroosi) viittaavia muutoksia ja/tai lievää nivelen epämuotoisuutta.
3	Voimakkaat muutokset.	Edellisen ylittävät nivelrikkomuutokset/voimakas nivelen epämuotoisuus. Todettavissa oleva kyynärniveldysplasia (kiinnittymätön kyynärpään uloke, isemmän varislisäkkeen sairaus, osteokondroosi).

Kyynärnivelen inkongruenssi

Teksti: www.kennelliitto.fi/ ELT Lappalainen A.

Koiran kyynärvarsi koostuu kyynär- ja varttinäluusta, jotka yhdessä olkaluun kanssa muodostavat kyynärnivelen. Varttinä- ja kyynärluu niveltyvät ranteen pikkuluiden kanssa.

Luiden pituuskasvu tapahtuu rustoisten kasvulevyjen kohdalla. Pituuskasvu loppuu, kun kasvulevyt ovat luutuneet kiinni. Kaikilla kondrodystrofisten rotujen koirilla raajojen luut ovat lyhyemmät ja paksummat ja myös normaalia käyremmät, mutta toisinaan kyynärluun kasvulinja sulkeutuu liian aikaisin ja varttinäluun jatkaessa kasvuaan luiden mittasuhteet muuttuvat epänormaaleiksi. Seurauksena voi olla kyynärluun epäyhdenmukaisuus (inkongruenssi), kun ”liian pitkä” varttinäluu muodostaa portaan nivelpintaan tai varttinäluusta tulee liioitellun käyrä. Joskus varttinäluun yläpää menee osittain sijoiltaan. Joillain koirilla häiriö näkyy tassujen kiertymisinä ulospäin ja ranteiden taipumisena sisäänpäin. Kondrodystrofisilla roduilla

taipumus kasvulinjan liian aikaiseen sulkeutumiseen on perinnöllinen ja siksi sitä voidaan vastustaa jalostusvalinnoilla.

Tutkimuksen (2016 Lappalainen) mukaan kyynärnivelten epäyhdenmukaisuus on yhteydessä ns. pentuontumiseen, joka on rodulla hyvin yleistä; noin kolmasosa pennuista ontuu kasvun aikana ja osa ontuu myös aikuisena.

Epäyhdenmukaisuus (inkongruenssi) arvioidaan röntgenkuvista asteikolla INC0 – INC3, jossa INC 0 on yhdenmukainen ja INC3 on voimakkaasti epäyhdenmukainen nivel. Jalostuskoirien valinnassa olisi hyvä suosia INC0- ja INC1-nivelisiä koiria. INC2- tai INC3-nivelisiä koiria käytettäessä ne pitäisi yhdistää INC0:n kanssa.

Kyynärniveltilasto

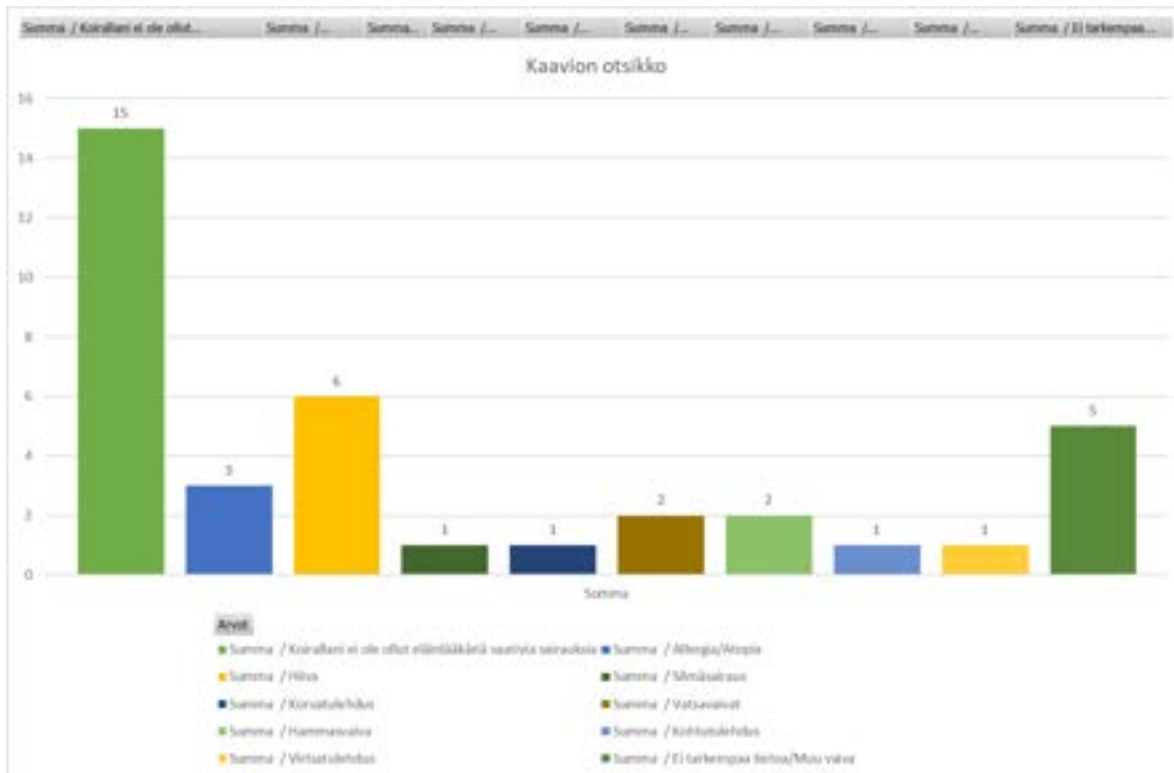
Kyynärnivelistä ei havaittu ongelmia tutkituilla koirilla.

Taulukko 9. Venäjänspanielin kyynärtutkimuslausunnot 2017-2023 syntyneistä

Vuosi	Syntyneitä	0	1	2	3	Yhteensä
2017	2	1	0	0	0	(50 %) 1
2018	2	0	0	0	0	0
2019	7	0	0	0	0	0
2020	14	1	0	0	0	(7 %) 1
2021	20	9	0	0	0	(45 %) 9
2022	10	0	0	0	0	0
2023	24	0	0	0	0	0
Yhteensä	79	(100%) 11	0	0	0	(14 %) 11

Korvatulehdukset

Venäjänspanieleilla on pitkät riippuvat korvat. Rodulla ei ole todettu jäsenille suunnatussa terveystarkastuksessa laajempaa riippuviin korvalehtiin ja vesityöskentelyyn liittyvää terveysongelmaa. Ulkokorvatulehduksen riski on kuitenkin hyvä huomioida.

Kuva 7. Sairauksien ja terveysongelmien esiintyminen, Suomen Venäjänspanielikerhon luonnekysely 2023.

Korvatulehdukset

(lähde: www.agria.fi/koira/)

Ulkokorvan tulehdus

Koiran korva koostuu ulkokorvasta, välikorvasta ja sisäkorvasta. Ulkokorva muodostuu korvalehdestä ja korvakäytävästä. Korvatulehdukset ovat koirilla melko yleisiä, mikä johtuu osittain koiran korvien rakenteesta.

Korvatulehdukset voivat saada alkunsa monista syistä. Yleisiä aiheuttajia ovat sairaus, loiset (esim. korvapunkki) ja allergia. Myös lika, haavat tai muut vammat korvassa voivat johtaa korvan tulehtumiseen.

Tulehdusten riski on myös rotukohtaista. Koirat, joilla on paljon karvaa korvissa, luppakorvat tai ahtaat korvakäytävät, ovat alttiimpia korvatulehduksille.

Koira alkaa usein ravistaa päätänsä tai raapia tulehtunutta korvaa. Korva voi myös olla kipeä ja koira saattaa aristaa sitä ja pitää päänsä vinossa, tulehtunut korva lattiaa kohden. Korvalehti voi turvota ja punoittaa ja korva alkaa usein haista. Hoitamaton korvatulehdus voi muuttua krooniseksi tai levitä keskikorvaan.

Väli- ja sisäkorvan tulehdus

Tulehdus voi levitä ulkokorvasta välikorvaan ja edelleen sisäkorvaan. Välikorvan tulehdus johtuu useimmiten vaurioituneesta tärykalvosta, jonka kautta tulehdus pääsee leviämään.

Välikorvantulehduksen oireita ovat eritteet korvakäytävässä ja kipu koiran pureskellessa, haukkuessa tai suuta avatessa. Sisäkorvatulehduksen oireita ovat väliaikainen kuurous ja tasapaino-ongelmat.

Verikorva

Verikorva aiheutuu korvalehden sisäisestä verenvuodosta ihon ja ruston välissä. Verikorva on yleinen korvatulehduksen yhteydessä. Verikorva kehittyy usein nopeasti päivän tai parin aikana, jolloin korvalehti täyttyy osittain tai kokonaan verellä. Usein koko korvalehdestä tulee muutaman sentin paksuinen. Verikorvaa ei voi ennaltaehkäistä, eikä se ole koiralle vaarallinen.

Rodulla ei ole todettu riippuviin korvalehtiin ja vesityöskentelyyn liittyviä terveysongelmia.

Ulkokorvatulehduksen riski on hyvä huomioida. Jäsenille suunnattujen terveystarkastusten kautta pyritään saamaan tietoa terveysongelmista mahdollisimman laajasti. Kyselyn vastauksissa kävi ilmi, että tyypillisin vaiva on liittynyt hiivaan. Hiiva voi esiintyä koiralla eri paikoissa iholla tai ruuansulatuselimistössä.

4.3.3 Yleisimmät kuolinsyyt

Tilastoa rodun yleisimmistä kuolinsyistä ei vielä ole saatavilla.

4.3.4 Lisääntyminen

Rodun lisääntymisominaisuudet ovat hyvät, ja tiinehtymiseen ja synnytykseen liittyvät tapahtumat hoituvat luonnollisesti ilman ihmisen avustusta. Keskimääräinen pentuekoko on 5,55.

Rodulla ei ole havaittu astumisvaikeuksia, tiinehtymisvaikeuksia, synnytysongelmia, pentujen hoitoon liittyviä ongelmia, pentukuolleisuutta tai synnynnäisiä vikoja tai epämuodostumia.

4.3.5 Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet

Rodun ulkomuodossa ei ole vielä havaittu anatomisten piirteiden altistavan venäjänspanelit sairauksille tai hyvinvointiongelmille. Tutkituista koirista on löytynyt pari perinnöllistä silmätauti, ja niiden esiintyvyyttä on hyvä seurata. Jalostuksessa tulisi käyttää Distichiasis-diagnoosin saanutta koiraa tulisi yhdistää vain terveeseen. On hyvä tiedostaa, että venäjänspanielin pitkä selkä saattaa olla sellainen piirre, jonka

vaikutuksia on pidettävä silmällä. Suosituksena olisikin kuvata selkiä varsinkin koirilla, joita suunnitellaan käyttöön, jossa selkä voi joutua kovalle rasitukselle (esim. agility, juoksu). Diagnosoimalla mahdolliset selkäsairaudet voidaan heikentävät terveysvaikutukset välttää etukäteen.

4.3.6 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä

Venäjänspanieleiden terveystilanne vaikuttaa hyvältä, mutta se voi myös olla pienen populaation aikaansaama vaikutelma. Terveyskartoituksiin on syytä kannustaa kaikkia venäjänspanielin omistajia, jotta pienessä populaatiossa mahdollisesti esiintyvät ongelmat huomattaisiin nopeasti ennen niiden leviämistä. Rodun geneettisestä monimuotoisuudesta huolehtiminen on erittäin tärkeää terveen tulevaisuuden kannalta.

4.4. Ulkomuoto

Ulkomuoto on määritetty rotumääritelmässä, mikä löytyy liitteenä 1.

Venäjänspanieleita on käynyt näyttelyssä yhteensä 60 kertaa vuosina 2019–2024, niistä laatumaininta erinomainen on kirjattu 37 kertaa, erittäin hyvä 18 kertaa ja hyvä 3, eli tulokset ovat olleet todella hyviä.

Taulukko 10. Näyttelytulokset.

Näyttelyluokka/tulos	ERI	EH	H	T	EVA	HYL	Yhteensä
Pentuluokka 7-9 kk	0	0	0	0	0	0	0 tulosta
Junioriluokka	21	13	2	0	1	0	37 tulosta
Nuorten luokka	7	3	0	0	0	0	10 tulosta
Avoin luokka	8	2	1	0	0	0	11 tulosta
Käyttöluokka	0	0	0	0	0	0	0 tulosta
Valioluokka	1	0	0	0	1	0	2 tulosta
Veteraaniluokka	0	0	0	0	0	0	0 tulosta
Yhteensä	37	18	3	0	2	0	60 tulosta

Rodun edustajissa on 4 muotovaliota, joista yksi on myös jäljestämisvalio.

Taulukko 11. Rodun muotovaliot.

Koira	Valioitusvuosi
FI MVA FI JVA VILIVALLA NIKKE	2022
FI MVA HeJW-21 LINTUBONGARIN ARTEMIS	2023
FI MVA V-21 JV-21 HeW-22 PMV-22 V-23 LINTUBONGARIN AFRODITE	2023
FI MVA PMV-22 V-22 LINTUBONGARIN ADONIS	2023

Jalostustarkastukset

Yhdistys toteuttaa käyttäytymisen jalostustarkastuksen tulevina vuosina. Jalostustoimikunta selvittää ihanneprofiilien muodostamista.

Ulkomuoto ja rodun käyttötarkoitus

Rodun nykyinen ulkomuoto vastaa rotumääritelmää ja mahdollistaa kaikki rodun käyttötarkoitukset.

Keskeisimmät ongelmakohdat ulkomuodossa

Rodulla ei ole ulkomuodossa sellaisia asioita, joihin tulee kiinnittää huomiota.

5. YHTEENVETO AIEMMAN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA

Tämä on rodun ensimmäinen jalostuksen tavoiteohjelma.

6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS

6.1 Jalostuksen tavoitteet

Venäjänspanieli on rotuna uusi Suomessa, ja sillä on alkuperämaassaan sekä Baltiassa maine terveenä rotuna. Rotua kohtaan on kasvavaa kiinnostusta ja kysyntä ylittää yleensä pentutarjonnan määrän ja lisää riskiä epäeettiseen kasvatustoimintaan. Rodun terveydestä ja monikäyttöisyydestä on syytä pitää kiinni

myös Suomessa, mutta myös perustaa väite tutkimustuloksiin. Rotuyhdistyksellä on tärkeä rooli tukea koirien omistajia terveystulosten saamisessa ja kasvattajien jalostustyössä.

Seuraavan viiden vuoden tavoitteita jalostukselle on kuvattu alla.

Jalostuspohja

Rodun jalostuspohjan tulee laajentua nykyisestä rodun elinvoimaisuuden säilyttämiseksi. Jalostukseen tulee tulevaisuudessakin käyttää ulkomaisia koiria joko tuontikoirien tai ulkomaisten urosten kautta. Lisäksi kotimaisia tutkittuja ja laadukkaita koiria tulee käyttää harkittuina yhdistelminä tulevaisuudessakin. Kasvattajien tekemää jalostustyötä autetaan myös rotuyhdistyksen kautta.

Luonne ja käyttäytyminen

Jalostuksen tavoitteena on säilyttää luonne rotumääritelmän mukaisesti ystävällisenä, tasapainoisena ja vilkkaana. Rotumääritelmän mukaan hylkääviä virheitä ovat vihaisuus ja liiallinen arkuus. Pelokkaiden, ääniherkkien ja aggressiivisten koirien käyttöä jalostuksessa pyritään välttämään ja seurataan jäsenkyselyn kautta niiden esiintyvyyttä suomalaisessa populaatiossa.

Käyttöominaisuudet

Venäjänspanielin hyvistä metsästysominaisuuksista huolehditaan tulevaisuudessa. Tavoitteena on, että omistajia saadaan osallistumaan enemmän spanielien taipumuskokeisiin, jotta käyttöominaisuuksista saadaan myös arviointeja. Yhteistyöhalukkuus ihmisen kanssa ja monikäyttöisyys eri harrastuksiin ja aktiviteetteihin tulee säilyttää.

Terveys

Terveystulosten osalta tavoitteena on, että koiria käytetään PEVISA-ohjelman mukaisissa terveystarkastuksissa. Rodun yksilöiden PEVISA-ohjelman mukaisia terveystarkastuksia teetetään muillekin, kuin jalostukseen suunnitelluille koirille. Jalostuksessa käytetään enintään C-lonkkaisia koiria populaation lonkkaterveyden turvaamiseksi. Jos koiralla on silmätutkimuksessa todettu ylimääräisiä ripsiä, josta ei ole merkittävää haittaa, jalostukseen käytettäessä sen parituskumppanilla ei tulisi olla samaa vikaa. Vakavia tapauksia ei käytetä jalostukseen.

Lisääntyminen

Luonnolliset lisääntymisominaisuudet tulee säilyttää. Omatoimisesti lisääntymään kykenemättömiä ei tulisi käyttää jalostukseen. Kasvattajilla tulisi olla FCI:n hyväksymä kennelnimi, ovat allekirjoittaneet SKL:n kasvattajasitoumuksen ja toimivat sitoumuksen edellyttämällä tavalla jalostusvalintoja tehdessään.

Ulkomuoto

Jalostuspäätöksissä huolehditaan rotumääritelmän mukaisuudesta. Näyttelykäyntien olisi hyvä lisääntyä, jotta rotu tulee tutuksi mahdollisimman monelle (tuomarille) ja koirista saadaan arviointeja.

6.2 Suositukset jalostuskoirille ja yhdistelmille

Venäjänspanieleiden lisääntyminen tapahtuu hyvin luonnollisesti. Koiria, jotka eivät kykene lisääntymään omatoimisesti, ei tule käyttää jalostukseen lainkaan.

Rodun PEVISA-ohjelmaa jatketaan ja astutukseen käytettävillä koirilla pitää olla ennen astutusta annettu lonkkakuvauslausunto. PEVISA:ssa D-lonkkaisen koiran voi parittaa vain A-lonkkaisen kanssa, mutta rotuyhdistys suositaa, että jalostukseen käytettävien koirien lonkkaniveldysplasian raja-arvo on aste C.

Jalostukseen käytettävällä koiralla tulee olla voimassa virallinen silmätutkimuslausunto, joka on maksimissaan 24 kuukautta vanha. Todettu distichiasis ja ektooppinen cilium, josta ei ole merkittävää haittaa koiralle, voidaan koiria perustellusta syystä käyttää jalostukseen, mutta mieluiten terveen kumppanin kanssa.

Jalostukseen käytettävien koirien astutusalaikäraja on 2 vuotta ja ensimmäisen kerran astutettavan nartun yläikäraja 5 vuotta. Jalostukseen käytettävien koirien enimmäispentumääräksi asetetaan 14 pentua tai kaksi pentuetta. Mikäli toinen pentue ylittää 14 pennun suosituksen, myös ylimenevät rekisteröidään. Uusintayhdistelmien käyttö ei ole suositeltavaa.

Sukusiitosprosentti viidellä polvella tulisi pysyä alle 3 %:ssa jalostuspohjan ja monimuotoisuuden säilyttämiseksi.

6.3 Rotujärjestön toimenpiteet

Jalostustoimikunta toteuttaa osaltaan rotujärjestön strategiaa ja pyrkii tavoitteisiin seuraamalla ja keräämällä tietoa.

Jalostustoimikunta tulee kartoittamaan rodun terveydentilaa edelleen terveystarkastuksilla ja jakamaan niistä saatua tietoa. Jalostustoimikunta pyrkii suosituksillaan ohjaamaan kasvattajia käyttämään jalostuksessaan jalostuskoirina yksilöitä, jotka vastaavat edellä kuvattuja vaatimuksia.

Jalostustoimikunta luo ja tiivistää suhteita muiden maiden rotuyhdistyksiin ja kasvattajiin. Tavoitteena on jakaa erityisesti jalostuksen kannalta oleellista tietoa mm. terveydestä ja käyttöominaisuuksista sekä löytää jalostuskoiria.

Kasvattajien tekemää jalostustyötä autetaan rotuyhdistyksen kautta. Jalostussuosituksena on, että yksittäisellä koiralla on enintään 14 jälkeläistä tai kaksi pentuetta.

Tuetaan suomalaisia kasvattajia mahdollisimman paljon. Nykyisten kasvattajien on tärkeää jatkaa työtään, mutta tarvitaan uusia vastuullisesta kasvatustyöstä kiinnostuneita rodun aktiivisia harrastajia mukaan aloittamaan kasvatusta.

Suhteita muiden maiden venäjänspanieleiden kasvattajiin pyritään luomaan ja vahvistamaan. Kansainvälisen yhteistyön toivotaan entisestään monipuolistuvan.

Kasvattajien on tärkeää löytää pennuille omistajat, jotka pystyvät ja haluavat kouluttaa koiriaan. Rotu on aktiivisuutensa ja nopean oppimiskykynsä vuoksi haastava, mikäli koirien koulutukseen ei panosteta riittävästi. Riittävällä koulutuksella saadaan kuitenkin yhteistyökykyinen ja hyvin käyttäytyvä ja toimielias kumppani eri harrastuksiin ja aktiviteetteihin.

Yhdistys pyrkii saamaan tuomareille koulutustilaisuuksia ja mahdollisuuksia tutustua rotuun esimerkiksi Spanieliliiton kanssa yhteistyössä.

Tiedotetaan aktiivisesti koiranomistajille mahdollisuuksista testata koiran käyttöominaisuuksia ja pyritään lisäämään testeihin osallistuneiden määriä. Tavoitteena on myös järjestää yhdistyksen kautta Kennelliiton jalostustarkastus. Yhdistyksen tiedotteessa ja kotisivuilla jaetaan tietoa tapahtumista, koiran koulutuksesta ja kasvatuksesta ja tuetaan näin kasvattajia mahdollisimman paljon.

Koirien omistajille tiedotetaan aktiivisesti harvalukuisten rotujen monimuotoisuuden merkityksestä ja aktivoidaan heitä osallistumaan terveystutkimuksiin.

Rotuyhdistys päivittää aktiivisesti nettisivujaan ja somen palstoja sekä osallistuu Suomen Kennelliiton tiedottamiseen, jotta rodusta kiinnostuneet saavat luotettavaa tietoa.

Rotuyhdistys järjestää ulkomuototuomareiden koulutusta rodusta ja jalostustoimikunta aktiivisesti auttaa ja osallistuu koulutuksen järjestämiseen.

Innostetaan koiranomistajia käymään koiranäyttelyissä tiedottamalla mm. alueyhdistysten näyttelykoulutuksista somessa ja nettisivuilla. Aktivoidaan kasvattajia jatkossakin innostamaan kasvattejaan osallistumaan vähintään muutamaan vuosittaiseen näyttelyyn.

6.4 Uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin

Vahvuudet	Heikkoudet
-----------	------------

• hyvä terveystilanne • populaation sukusiitosprosentti on alhainen • tuontikoirilla on mahdollisuus saada perinnöllistä vaihtelua kantaan • yhteistyötä on olemassa kansainvälisten kasvattajien kanssa • pentujen kysynnän ja tarjonnan tasapaino, kasvattajat pystyvät valikoimaan pennunostajat • aktiivisia harrastajia on paljon, koirien elämä on mielekästä	• nykyinen kapea jalostuspohja on riski geneettiselle monimuotoisuudelle • kasvattajien määrä on vielä pieni • yhteydet rodun kantamaahan ovat poikki • ulkomuototuomarien heikko rodun tuntemus
Mahdollisuudet	Uhat
• pentusyntyvyys on vahvassa nousussa • monipuolinen koira sopii erilaisiin harrastuksiin, lisää kiinnostusta rotua kohtaan • kansainvälinen yhteistyö turvaa rodun geneettisen vaihtelun • hyvä terveys, turkin helppohoitoisuus ja koirien pitkäikäisyys lisäävät kiinnostusta • pieni ja aktiivinen yhdistys mahdollistaa helpon tiedotuksen ja matalan kynnyksen yhteydenotot omistajiin • yhteistyö Spanieliliiton alaisten yhdistysten kesken	• pienessä populaatiossa voi ilmetä piileviä sairauksia ja ongelmia • Baltian maiden koirien ylikorostuminen tuontikoirissa ja jalostuksessa • rodun suuren kysynnän vuoksi syntyvä pentutehtailu • koiria ei siirretä tuontikoirarekisteriin, eikä jalostukseen käytettävää tietoa ole saatavilla • pienen populaation kasvun vakiinnuttamisen haasteet, yksittäiset muutokset tai tapahtumat voivat uhata rodun elinvoimaa

Uhka	Varautuminen
• pienessä populaatiossa voi ilmetä piileviä sairauksia ja ongelmia	• Yhteistyö kasvattajien kanssa • Kannustetaan koirien omistajia terveystarkastuksiin • Avoimuus terveysongelmista kertomiseen, aktiivinen kartoittaminen
• Baltian maiden koirien ylikorostuminen	• Kansainvälisten yhteistyömahdollisuuksien

tuontikoirissa ja jalostuksessa	jatkuva kartoittaminen
• rodun suuren kysynnän vuoksi syntyvä pentutehtailu	• Rotuyhdistyksen aktiivinen tiedottaminen kaikilla kanavilla pentutehtailusta
• koiria ei siirretä tuontikoirarekisteriin, eikä jalostukseen käytettävää tietoa ole saatavilla	• Rotuyhdistys kannustaa kaikkia rekisteröimään koiransa tuontikoirarekisteriin
• pienen populaation kasvun vakiinnuttamisen haasteet, yksittäiset muutokset tai tapahtumat voivat uhata rodun elinvoimaa	• Suunnitelmallisuus jalostuksessa, yhteistyö kasvattajien kanssa • Terveystarkastuksiin kannustaminen, jalostustiedon merkityksen selittäminen ei-jalostukseen käytettäville koirien omistajille

6.5 Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta

Vuosi	Tehtävä tai projekti
2026	• Käyttäytymisen jalostustarkastuksen valmistelu/järjestäminen • JTO 2026-2030 astuu voimaan
2027	• Ihanneprofiilien laatiminen • Terveyskyselyn ja kasvattajakyselyn toteuttaminen • PEVISA 2026-2030 astuu voimaan
2028	• Käyttäytymiseen liittyvä kysely omistajille • Kuolinsyytilaston päivitys ja kysely omistajille • JTO:n päivitys ja ennakkotarkistus
2029	• JTO 2031-2035 hyväksytään

JTO:n ja PEVISA-ohjelman vaikutusten seuranta

Kasvattajille ja omistajille tehdään seuraavan 5-vuotiskauden aikana kyselyjä, joilla selvitetään rodun käyttäytymisen ja terveyden tilaa. Lisäksi seurataan Jalostustietojärjestelmän tilastoja ja hyödynnetään niitä

rotuyhdistyksen tarjoamassa neuvonnassa. Lisäksi järjestetään koulutuksia ja jalostustarkastus, jonka tavoitteena on saada yksityiskohtaista ja vertailukelpoista tietoa rodun ominaisuuksista. Jalostustoiminta seuraa JTO:n ja PEVISA:n muutostarpeita ja tekee tarvittavat muutosehdotukset rotuyhdistykselle. Toimintasuunnitelmassa mainittujen tilastointien avulla seurataan jalostusohjelman toteutumista. Populaation tilaa seurataan populaation koko- ja rakenneosion lukujen kehittymisen avulla.

7. LÄHTEET

Kennelliiton yleinen jalostusstrategia, Kennelliiton verkkosivut 9.5.2024

<https://www.kennelliitto.fi/lomakkeet/kennelliiton-yleinen-jalostusstrategia-2024-2028>

Sukusiitos, Kennelliiton verkkosivut 26.3.2023

<https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-jalostus/tietoa-jalostuksen-tueksi/sukusiitos>

Tehollinen populaatiokoko, Kennelliiton verkkosivut 28.3.2024

<https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-jalostus/tietoa-jalostuksen-tueksi/tehollinen-populaatiokoko>

Vuositilasto - rekisteröinnit, KoiraNet-jalostustietokanta 1.4.2024,

<https://jalostus.kennelliitto.fi/frmJalostustilastot.aspx?R=923&Lang=fi>

Yleisimmät silmänsairaudet, Kennelliiton verkkosivut 28.4.2024

<https://www.kennelliitto.fi/perinnolliset-sairaudet-ja-koiran-hyvinvointi/yleisimmat-silmasairaudet>

8. LIITTEET

Liite 1. Rotumääritelmä